

Ratos-aktien

50 år på börsen.

Ratos

I år är det 50 år sedan Ratos börsnoterades. Genom börsnoteringen spreds ägandet utanför familjen Söderberg och cirka 1 000 nya aktieägare tillkom. Marknaden värderade Ratos till ca 37 Mkr. Idag är Ratos marknadsvärde drygt 10 miljarder kronor och antalet aktieägare uppgår till ca 28 000.

Men Ratos historia sträcker sig längre tillbaka i historien – ända till grundandet av Söderberg & Haak 1866. Ratos är därmed ett av Sveriges äldsta ägarbolag. Verksamheten har utvecklat i takt med omvärlden och idag bedriver vi en renodlad private equity-verksamhet. Ratos ägartradition kan sammanfattas i tre ord – professionell, aktiv och ansvarsfull. Dessa riktlinjer har präglat verksamheten ända sedan grundandet och är något vi inte ändrar på.

Ratos VD sedan 1999 är Arne Karlsson. Styrelsens ordförande är Olof Stenhammar.

Investeringsstrategi

Vi investerar i medelstora och stora nordiska, företrädesvis, onoterade företag – bolag som en aktieplacering normalt sett inte ges möjlighet att investera i.

I vår affärsidé ingår möjligheten att skapa värde i tre led – dels vid investeringen i ett nytt bolag, dels i utvecklingen av detta bolag och dels vid tidpunkten för försäljning av bolaget.

Söderberg & Haak grundare
Per Olof Söderberg

Vi har nått långt
vad gäller vår
vision att bli
Sveriges bästa
ägarbolag.

Storleken på våra investeringar varierar mellan 250 och 1 500 Mkr. I regel befinner sig ett "Ratos-bolag" i vår ägo i mellan tre till sju år.

I Ratos portfölj ingår för närvarande 18 innehav spridda såväl över olika branscher som i Norden. Huvuddelen av våra bolag har marknadsledande positioner inom sina branscher.

Ratos-aktien

Totalavkastningen för den som vid börsintroduktionen 1954 köpte aktier i Ratos har varit mycket god. Den genomsnittliga årliga avkastningen överstiger 16 procent. 1 000 kronor investerade i Ratos 1954 har över åren vuxit till över 2 000 000 kronor.

De största ägarna är de Söderbergiska stiftelserna följt av flera större svenska pensionsfonder och stiftelser.

Såväl Ratos A- som B-aktier noteras på Stockholmsbörsens O-lista och ingår i det globala LPX50 indexet för noterade private equity-bolag.

RATOS

Drottninggatan 2 Box 1661 111 96 Stockholm
08-700 17 00 Fax 08-10 25 59 info@ratos.se www.ratos.se

Nu firar vi 25 år!

När Svenska Föreningen för Historiska Värdepapper fyller 25 år, vilket inträffar i år, är det naturligt att göra höstnumret av föreningens tidskrift, Historiska Värdepapper, till ett påkostat jubileumsnummer som samtidigt fungerar som katalog för jubileumsauktionen den 27 november 2004 – föreningens femtionde. Styrelsen har haft ambitionen att vid detta tillfälle avbilda så många av de auktionerade aktiebrev som möjligt i färg.

Det har också varit naturligt att blicka tillbaka på såväl aktiebolagens som aktiebrevens historia och lämna en kort redogörelse därom. Intimt sammanhängande med denna

historik är själva samlandet av historiska aktiebrev, dvs aktier som inte längre representerar ett ägande som sådant utan vars värde ligger i själva dokumentet och dess bolags-historiska innebörd.

Att även redogöra för den svenska börsen, dess historia och nuvarande roll har också ställt sig naturligt liksom att göra en tillbakablick på sparandet av "levande" aktier, vilket Aktiespararna i sin verksamhet omfattar.

Utän sponsorer hade denna jubileumsskrift inte kunnat produceras. Ett stort tack riktas till ovannämnda OMX och Aktiespararna, till VPC, vidare till de båda investmentbolagen

Ratos och Öresund, till Företagsekonomiska Institutet samt till Stora Enso, som sponsrat skriften med kvalitetspapper.

Hjärtligt tack!

*John Örtengren, fil dr
SFHV:s ordförande*

Varmt välkomna till jubileumsauktionen på Kungliga Myntkabinettet, Sveriges Ekonomiska Museum, Slottsbacken 6, Stockholm, lördag den 27 november 2004 kl. 11.00 med visning av objekten mellan kl. 10.00 och 11.00.

**Välkommen till vår hemsida på Internet
www.historiskavardepapper.se**

Historiska Värdepapper

Nr 3 - Årgång 25 - Nov 2004

Svenska Föreningen för Historiska Värdepapper, SFHV, Box 16 246, 103 25 Stockholm. www.historiskavardepapper.press.se

Ansvarig utgivare:

John Örtengren

Produktion:

EskilstunaMagasinet, Eskilstuna

Ordförande:

John Örtengren, arb. 08-96 69 10

fax 08-35 09 56

john.ortengren@swipnet.se

Sekreterare:

Marita Strandberg, arb. 08-611 01 10

fax 08-611 32 95

info@aktiesamlaren-bjb.se

Kassaförvaltare:

Herbert Arvidson, arb 08-619 45 00,

fax 08-619 45 49, bost 08-766 39 45

herbert.arvidson@telia.com

Övriga ledamöter:

Amelie Hjelmstedt, 018-20 89 28

amelie-h@algonet.se fax 018-25 98 62

Ian Wiséhn, 08-5195 5344, fax 08-411 22 14

ian.wisehn@myntkabinettet.se

Auktionskommisarie:

Bo Niklasson, arb. 016-13 58 03, bost 13 48 84

fax 016 -51 81 75, niklassonbo@telia.com

Suppleanter:

Elver Duvelius, 08-673 34 23

Birger Strandberg, 08-611 01 10

Haidy Tordendahl, 08-611 29 01

Som medlem har du rätt att delta i föreningens aktiviteter och får vårt medlemsblad. Årsavgiften 200 kr för fysiska personer och 1500 kronor för juridiska personer inbetalas på föreningens postgiro 438 91 79-5 eller bankgiro 709-5110.

For members living outside Sweden fee for 2004 is 200 SEK (EUR 20, GBP 15 or USD 25). Please send cash or International Money Order.

Aktiebolagens och aktiebrevens historia

Ordet "aktie" härstammar från latinets "Actio" som blivit "Action" på franska, "Actie" på holländska och "Aktie" på tyska. Under en lång tid förekom även orden "Lått", "Lott", "Lott-bref" och "Lott-sedel" vilka alla härrör från engelskans "Lot" = Share, dvs andel.

Som världens äldsta aktiebolag brukar man nämna S:t Georgsbanken i Genua grundad år 1407. Det äldsta kända, bevarade aktiebrevet är utställt av Nederländska Ostindiska Kompaniet – *Oost-Indische Compagnie tot Hoorn* – den 8 december 1606. Detta handelskompani bildades år 1602. Aktiebrevet förvaras numera i Nederländernas börs och är försäkrat för närmare en miljon Euro.

I Sverige projekterades under åren 1607 och 1615 handelskompanier vari enskilda personer skulle få göra penninginsatser med rätt till andel i vinst och rätt att överlåta sin "Action". Dessa tidiga projekt förverkligades emellertid aldrig. Några år senare, 1619, utfärdades ett brev om upprättande *Kopparkompaniet* med kronan som medintressent. Men Rikskansler Axel Oxenstierna motsatte sig att kronan engagerade sig i kommersiella och industriella företag, emedan undersåtarna skrämdes av kronans inblandning ty "det vore inte godt plocka kirsebär med stora herrar". Så småningom kom emellertid sådana handelskompanier till stånd. Bland de första och mest kända är *Tjärhandelskompaniet* som fick sin oktroj 1648, *Afrikanska Kompaniet* bildat 1649 och *Westerviks Skeppsbyggningskompani* grundat 1650.

Under senare delen av 1600-talet fick kompanierna en mera pri-

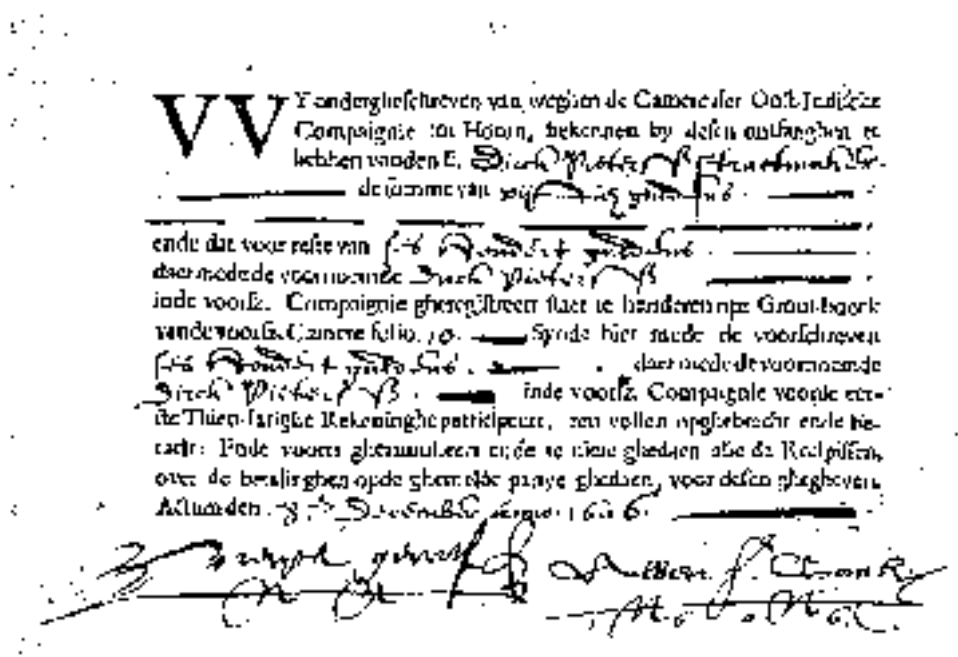
vaträttslig karaktär, så att de enskilda "participanterna" fick rätt att välja direktörer och att höras eller t o m besluta i viktiga ärenden. Fram till år 1848, då Sverige fick sin första aktiebolagslag, bildades bolag såväl med som utan statlig koncession.

Från början av 1700-talet kan man tala om aktier i nutida bemärkelse. Kungl. Maj:ts brev av den 26 juni 1717 privilegierade ett "Saltsjuderikompani" som skulle bestå av 200.000 lotter å 1 Mark Silver Mynt vardera att inbetalas kontant. Från frihetstidenär *Alingsåhs Manufaktur Werk* från år 1724 och *Rörstrands Bolag* från år 1726 värda att ihågkommas. Det förstnämnda grundades av Jonas Alströmer (som hette Alström innan han blev adlad) och bland aktietecknarna fanns bl a kung Fredrik I.

Sjuttonhundratalets mest lysande företeelse i Sverige på det ekonomiska området torde vara *Svenska Ost-indiska Compagniet* som oktrojerades år 1731 på femton år. Det var den första gången som ordet "actie" förekom på ett

svenskt aktiebrev. Ny oktroj erhöll bolaget 1746, denna gång på tjugo år. Den tredje oktrojen beviljades 1762 för perioden 1766-1786. Alla dessa tre satsningar var synnerligen inkomstbringande. Den fjärde oktrojen, som gavs år 1782 följdes emellertid från början av olycka. År 1809 tvingades kompaniet att gå i konkurs utan att lämna aktieägarna någon ersättning för insatserna i företaget. De aktier som finns bevarade härrör sig alla från den fjärde oktrojen genom att handlingarna blev offentliga i och med konkursen. Kompaniets räkenskaper omgavs med stor sekretess, varför alla dokument som hänförde sig till de tre första oktrojerna förstördes när resp. oktroj löpt ut.

Den 6 oktober 1848 antog ständsriksdagen Sveriges första aktiebolagslag att gälla fr o m den 1 januari 1849. Den tillät såväl "lotter ställda på innehafvaren" som "lotter ställda på wiss man". Bolagsordningen måste prövas av Konungen, dels med avseende på överensstämmelse med lagen men också "med avseende på

widden och beskaffenheten af bolagets rörelse".

Kungörelse av bolagsordningen skulle ske "i allmänna tidningerne" på orten för styrelsens säte. Bolagets benämning (dvs firma) skulle framgå av bolagsordningen liksom att det är ett aktiebolag. Vidare skulle bolagsordningen innehålla uppgift om på vilken ort bolagets styrelse har sitt säte. Det är värt att notera att styrelsens kollektiva ansvar fanns inskrivet redan i denna landets första aktiebolagslag som också angav att den enskilde aktieägaren i ett aktiebolag med av Konungen stadfäst bolagsordning normalt inte riskerade mer än sin insats som aktiekapital i bolaget.

Det dröjde till år 1895 innan 1848 års lag ersattes av en ny aktiebolagslag. Den väsentliga förändringen var att standardiserade regler infördes, så att varje särskilt bolag bara behövde supplementära bestämmelser i sin bolagsordning. Nytt var också en

särskild registreringsmyndighet och ett centralt aktiebolagsregister för hela riket. Först genom registreringen blev bolaget särskilt rättssubjekt. Den nya normativa lagen innehöll bestämmelser om aktiekapitalets inbetalning, ökning och nedsättning, om reservfond, vinstutdelning, bolagsstämma, ändring av bolagsordningen, styrelse, firmateckning, årsredovisning, revision, ansvarsfrihet, likvidation samt skadestånd för styrelseledamöter, likvidatorer eller aktieägare som överträdde aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

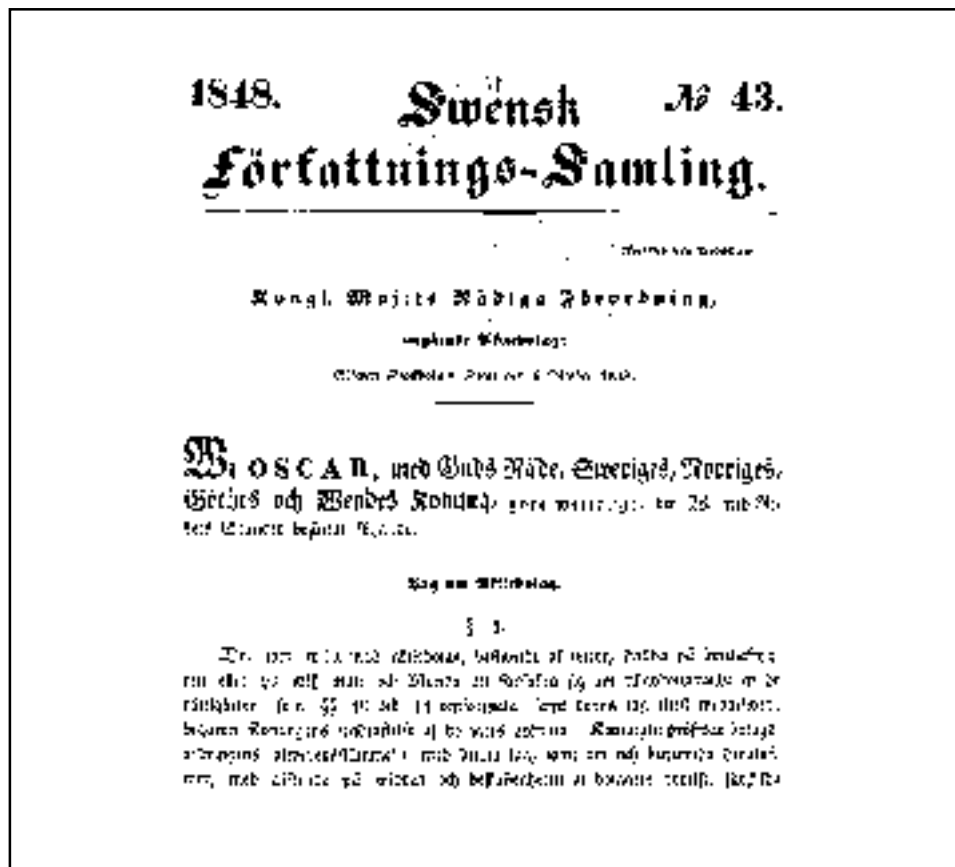
1895 års lag blev dock inte långlivad. Den ersattes av 1910 års aktiebolagslag som införde vittgående publicitetsbestämmelser för att skydda allmänheten. Vidare infördes regler för kontroll av aktiebok, om balansräkningens innehåll och rätt för en minoritet att påkalla utseende av en minoritetsrevisor, vidare regler för att föra talan mot stiftare, styrelse och revisorer. År 1916 infördes in-

skränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva. Åren 1922 och 1924 ändrades bestämmelserna för nedsättning av aktiekapitalet och därmed sammanhängande ändringar av bolagsordningen.

Som följd av 1936 års skuldebrevslag infördes i aktiebolagslagen bestämmelser om godtroshänsförvärv av aktier. Genom 1944 års aktiebolagslag infördes en bestämmelse om att avtal som träffats i strid mot lagens förbud för bolag att förvärva egen aktie skulle vara ogiltigt. I kölvattnet på Kreugerkraschen utvidgades väsentligt styrelsens och verkställande direktörens skyldighet att avge årsredovisning. Dessutom infördes krav på att i större bolag skall en av revisorerna vara auktoriserad revisor. Vidare utökades aktieägarnas rätt att på bolagsstämma begära upplysningar av styrelsen. Det var genom 1944 års lag som moderbolag med mer än nio tiondelar av aktierna i ett dotterbolag tillerkändes rätten att lösa till sig de återstående aktierna i bolaget.

Under åren 1946 t o m 1970 skedde en lång rad modifieringar av 1944 års aktiebolagslag. Det går inte att här redogöra för alla dessa, men en förtjänar att nämnas, nämligen att kravet på egenhändigt undertecknade aktiebrev slopades den 25 maj 1962. Den aktiebolagslag som gäller idag är 1975 års lag, som alltså ersatte 1944 års lag. 1975 års aktiebolagslag har varit föremål för en rad smärre ändringar, framför allt under 1990-talet. Även dessa förbi-gås här.

I Sverige innebar tillkomsten av Aktiekontolagen att de börsnoterade aktiebolagens aktiebrev försvann för gott. Enligt denna lag får sk avstämningsbolag inte utge aktiebrev. Se artikeln om VPC!

Svenska Föreningen för Historiska Värdepapper – 25 år

Svenska Föreningen för Historiska Värdepapper, SFHV, bildades den 10 juli 1979 vid ett sammanträde i Sundsvallsbankens styrelserum på Regeringsgatan 42 i Stockholm. Sammankallande var bankens fonddirektör Henry Vinterman. Övriga närvarande vid detta historiska tillfälle var Kurt M. Holm, Ernst-Olov Melin, Per-Erik Ohlsson, Tage Renander, Bo Niklasson, förste antikvarien vid Kungl. Myntkabinettet Ernst Nathorst-Böös och Aktiespararnas chefredaktör Stig Nordvall som utsågs till mötets sekreterare.

En interimsstyrelse bildades med Kurt M. Holm som ordförande, Henry Vinterman som vice ordförande, Stig Nordvall som sekreterare och redaktör för föreningens medlemstidning, Ernst-Olov Melin som klubbmästare och övriga deltagare som ledamöter. Det första föreningsmötet hölls 4 oktober samma år på Historiska museet där Ernst Nathorst-Böös förevisade en del av museets värdepapperssamlingar. Ett 20-tal medlemmar mötte upp. Genom den lilla auktion som hölls i anslutning till den efterföljande måltiden i museets cafeteria tillfördes föreningskassan sin första intäkt: 500 kronor.

Föreningens stadgar, som ursprungligen utarbetats av jur. dr Nathorst-Böös, fick sitt nuvarande utseende genom en modernisering 1989. Av stadgarna framgår att *föreningens ändamål* är att stödja och främja samlandet av historiska värdepapper, främst gamla aktiebrev och obligationer, och att vidga kunskaperna om värdepapperens och företagens historia.

Föreningen är öppen för såväl fysiska som juridiska (stödjande) medlemmer. Medlemsavgiften är 200 kronor för fysiska och 1.500 kronor för juridiska personer. Medlemskap i föreningen berättigar till deltagande (som säljare eller/och köpare) vid föreningens auktioner samt medlemsbladet "Historiska Värdepapper" som utkommer med fyra nummer per år, där vartannat nummer är auktionskatalog.

Föreningens första stora auktion ägde rum den 22 mars 1980 i Historiska museets lokaler. Den var välbesökt av deltagare från såväl London (uppköpare från Stanley Gibbons) som Frankfurt. Totalt såldes vid detta tillfälle gamla värdepapper för 64.800 kronor. Som ett exempel kan nämnas ett brev för Carl XIII:s bro från 1818 (50 Rdr) för 3.400 kr.

Sedan dess har ytterligare 48 auktioner ägt rum – en vårauktion och en höstauktion varje år. Den största och mest välbesökta (ca 75 personer) var den som anordnades på Stockholms Fondbörs den 22 april 1989 med anledning av föreningens 10-årsjubileum. Då såldes 178 poster till ett totalt belopp av 320.000 kr (dvs 1.798 kr per post). Toppnumret vid den auktionen var ett aktiebrev för Svenska Levantiska Compagniet på 1.500 daler Kmt från 1748; det gick för 37.000 kr. Vid samma tillfälle såldes ett av Carl XV undertecknat aktiebrev för Åminne Bolag från 1859 på 500 Rdr för 23.000 kr.

Föreningen har hittills haft fem ordförande: Kurt M. Holm (1979-1982 och 1991-1994), Henry Vinterman (1982-1985), Håkan

Gergils (1985-1989), Ragnar Boman (1989-1991) och John Örtengren (1994-)

Historiska Värdepapper är det periodiska medlemsbladet för Svenska Föreningen för Historiska Värdepapper, med av Patent- och registreringsverket år 1997 utfärdat utgivningsbevis nr 22158. Ansvarig utgivare är John Örtengren, Sollentuna. Tidskriftens adress är: Box 246, S-103 25 Stockholm.

Bladet utkommer med fyra nummer per år. Vartannat nummer innehåller en auktionskatalog, medan vartannat nummer redovisar de senaste auktionsresultaten. Historiska Värdepapper innehåller också artiklar om olika historiska värdepapper och deras emittenter, aktiebrevs-juridik och -historia samt aviseringar av föreningens mötesaktiviteter.

Den enda kompletta katalog som finns över gamla svenska aktiebrev har sammanställts och utgivits av Svenska Föreningen för Historiska Värdepapper (1998). Katalogen förtecknar alla kända svenska historiska aktiebrev alfabetiskt: totalt 5.651 med uppgift om bransch, län, ort, valör och årtal. Utöver den verbala beskrivningen av alla dessa aktiebrev avbildas 1.024 av breven i färg. Med katalogen följer en prislista som bygger på de priser som uppnått vid föreningens auktioner under senare år. Katalogen kan beställas från föreningen, adress enligt ovan. Pris 250 kronor, för medlemmar 200 kronor. Mer utförlig information om föreningen finns på dess hemsida:

www.historiskavardepapper.se

Värdering av gamla aktiebrev

Det är många faktorer som bestämmer marknadsvärdet på ett gammalt aktiebrev. Här nedan följer en genomgång av de viktigaste.

1. Aktiens ålder

Det är uppenbart, att ju äldre aktien är, ju värdefullare kan den antas vara. Det är väsentligt att komma ihåg, att ett aktiebrev från Alingsåhs ManufacturWerk (Sveriges äldsta aktiebrev från 1728!) faktiskt är ett ekonomiskt dokument som idag är drygt 275 år gammalt och ett brev från Ostindiska Compagniet 220 år gammalt!

2. Antal

Antal kända exemplar påverkar också brevvets värde. Flera av de äldre breven finns idag endast bevarade i ett eller ett fåtal exemplar, varav de flesta återfinns i museisamlingar där de kommer att stanna. När endast få exemplar är kända, är det ej möjligt att ange ett marknadsvärde. Säljaren och köparen har att komma överens från fall till fall.

3. Aktiebrevens utseende

Utsmyckningar med historiskt intressanta och vackra illustrationer kan ha stort inflytande på värdet.

4. Aktiebrevets kondition

Ju bättre kondition det enstaka aktiebrevet har – desto högre värde. Då det gäller nyare aktiebrev från 1900-talet kan man lugnt säga, att ett defekt brev, med textförluster, fläckar eller mycket kraftiga veck, i stort sett saknar samlarvärde. Vid äldre objekt medför dessa defekter oftast en kraftig prisnedsättning.

5. Samlarområde

Vissa områden, som exempelvis järnvägar, bilindustri, flygindustri, banker, hälsobrunnar, gruvor och rederier är eftersökta samlarområden och betingar därför ett högre pris än aktier från mindre attraktiva samlarområden.

6. Välkända bolag

Gamla aktier från välkända eller intressanta bolag betalas alltid högre än andra, mindre kända bolag från samma tid.

7. Kända undertecknare

Under en period undertecknades alla aktiebrev egenhändigt av bolagets grundare/styrelseledamöter och detta kan göra att att

aktiebrev kan ha intressanta autografer, som t.ex. Jonas Alströmer, Baltzar von Platen, Gustaf Dalén, A.O. Wallenberg m.fl. I en senare period trycktes alla autografer på aktiebrev utom en eller två, som fortfarande var egenhändiga namnteckningar. Har man tur, kan just dessa autografer vara handskrivna av kända personer som till exempel Ivar Kreuger eller Marcus Wallenberg.

8. Utställd på känd person

Om ett aktiebrev är utställt på en känd person ökar dess värde, speciellt om denne egenhändigt undertecknat aktien vid transport av äganderätten.

VPC – det nya värdepapperssystemet

Värdepapperscentralen VPC AB bildades 1968 av ett konsortium bestående av de svenska bankerna och de privata fondkommissionärerna. VPC började sin aktiva serviceverksamhet med staten som hälftenägare den 1 januari 1971, då Lagen om förenklad aktiehantering trädde i kraft.

Anslutningen till VPC var frivillig. Följande fem börsnoterade bolag anslöt sig till VPC under februari–mars samma år: Astra, Alfa-Laval, Euroclimate, Almedahl-Dalsjöfors och Ahlsell-Ågren.

Sedan följde (i nämnd ordning): Cementa, Eiser Invest, Hufvudstaden, Wirsbo, Fortia, Skandiafelt, Mölnlycke och Holmia.

De ursprungliga aktiebrev lämnades in till resp. emissionsbank i utbyte mot bolagsindividuella VPC-brev.

Fem år senare hade alla börsnoterade bolag (plus några andra) gått med i VPC-systemet.

När de "gamla" aktiebrev löstes in tilläts i början aktieägarna inte att återfå dem i maku-lerat skick, trots att de i vissa fall begärde det. SFHVs andre ordförande Henry Vinterman, berättar:

"När Volvo övergick till VPC blev det totalstopp för att återfå de inlösta aktiebrev. Inte på grund av bolaget utan därför att bankjuristerna sade nej. De ansåg att det skulle medföra för stort krångel och att redan inlösta aktiebrev skulle återkomma med inlösningskrav.

Det tog många år innan det lättades upp. Först 1984 lyckades det mig att återfå ett aktiebrev – Trelleborgs Ångfartygs AB – under

åberopande av affektionsvärde och familjeskäl."

1978 övergavs de bolagsindividuella VPC-brev till förman för neutrala, helt standardiserade VPC-brev undertecknade av 3 personer vid VPC enligt fullmakt. Detta byte skedde därför att de bolagsindividuella breven behövde tejpas ihop till en löpande bana när de trycktes. Detta skapade utskriftsproblem, om det blev fel i printningen eller tejpningen, berättar Bengt Hedell, VPC:s förste VD.

Den nuvarande lagen (1989:829) om införande av aktiekontolagen (1989:827) trädde i kraft den 8 december 1989. Först ut blev Trygg-Hansa med sin jätte-emission av 36,4 miljoner aktier till närmare en miljon aktieägare. 1991 blev det kontobaserade systemet obligatoriskt för alla börsnoterade bolag i Sverige.

När det papperslösa kontosystemet ersatte det tidigare systemet med fysiska VPC-brev var det aldrig aktuellt med inlösen;

dessa ur samlarsynpunkt ointressanta aktiebrev fick behållas av aktieägarna när VPCs aktiekonton s.a.s. tog över.

1989 års Aktiekontolag stipulerar bl a:

§ 1 "För avstämningsbolag som avses i aktiebolagslagen (1975:1385), försäkringsrörelselagen (1982:713) och bankaktiebolagslagen (1987:618) skall finnas register enligt denna lag (avstämningsregister).

Avstämningsregistren förs av Värdepapperscentralen VPC AB med hjälp av automatisk databehandling".

§ 2 "I avstämningsregister skall registreras aktier i avstämningsbolag."

§ 3 "För rättigheter som skall registreras enligt denna lag får inte utfärdas aktiebrev, emissionsbevis, interimsbevis eller optionsbevis som avses i aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen eller bankaktiebolagslagen".

Observera att

Aktiebrev inte får utfärdas i avstämningsbolag!

OMX

OMX, som är moderbolag i OMX-koncernen, antog detta namn på extra bolagsstämma den 31 augusti 2004 efter att tidigare haft namnet OM HEX. Bolaget är noterat på såväl Stockholms- som Helsingforsbörsen och omsatte under år 2003 SEK 2.686 miljoner. Antalet anställda i koncernen är drygt 1.500. OMX är idag verksam i Australien, Kina, Estland, Finland, Italien, Lettland, Litauen, Norge, Singapore, Sverige, Storbritannien och USA.

OM HEX bildades under sommaren 2003 genom sammanslagning av svenska OM och finska HEX. Idag äger och driver OMX norra Europas största integrerade värdepappersmarknad och är en ledande leverantör av marknadsplatstjänster och -lösningar. Alla nordiska OMX-börser använder inom ramen för NOREX-alliansen en gemensam digital handelsplattform som även används av börserna i Tallinn och Riga.

OMX består av två divisioner. OMX Exchanges är den integrerade nordiska och baltiska marknadsplatsen med tillgång till ca 80 % av värdepappersmarknaden i denna region genom börserna i Stockholm, Helsingfors, Tallinn, Riga och Vilnius. OMX Technology är en världsledande leverantör av transaktionsteknologi och processing- och outsourcinglösningar till finans- och energimarknaden.

OMX anor i Sverige går emellertid tillbaka till den 4 februari 1863 när den första värdepappersauktionen hölls i Börshuset i Gamla Stan i Stockholm. På den tiden möttes mäklare i Börshuset i Stockholm den första

onsdagen i varje månad för att köpa och sälja värdepapper.

Helsingforsbörsen etablerades 1912, men hade dessförinnan föregåtts av inofficiell värdepappershandel sedan 1860-talet.

Fr o m 1901 blev värdepappershandeln daglig. En elektrisk markeringstavla installerades 1917 och togs i bruk i början av 1918. Den gav mäklarna möjlighet att via knappsatser avge köp- och säljanbud. Stockholmsbörsen fick därigenom benämningen "världens tystaste börs".

År 1919 tillkom lagen om fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet. Den innebar en ny epok i Stockholms Fondbörs historia; börsen blev definitivt erkänd som samhällsinstitution, underställdes särskild tillsyn och fick sin verksamhet reglerad i särskild lagstiftning. Lagen gällde i stort sett oförändrad till år 1979. Sedan 1992 regleras verksamheten av lagen om börs- och clearingverksamhet.

Som en av de första börserna i Europa datoriserade Stockholmsbörsen handeln 1989 samtidigt som aktiebrevens började att avskaffas genom aktiekontolagens införande. Det innebar att börsgolvet tömdes. Mäklarna flyttade till sina hemmakontor för att sköta handeln via PC kopplade till det datoriserade handelssystemet SAX.

Datoriseringen och ny lagstiftning ledde till en internationalisering av Stockholmsbörsen och därmed kraftigt ökad likviditet. I mitten av 1990-talet hade Stockholmsbörsen blivit den klart största aktiebörsen i Norden.

OM (Optionsmäklarna OM AB) grundades 1984 på initiativ av Olof Stenhammar. I juni 1985 fick bolaget fondkommissionsstatus och inledde handel i standardiserade köpoptioner i sex underliggande aktier. Året därpå introducerades ränteoptioner och indexoptioner. 1987 noterades OM-aktien på Stockholms Fondbörs inofficiella lista (numera O-listan). OMX-terminer och säljoptioner i aktier introducerades året därpå.

År 1989 blev dotterföretaget OM London Ltd s k Recognized Investment Exchange. 1990 infördes ränteterminsclearing. Samma år bolagiserades OM Stockholms Fondkommission AB inom OM Gruppen AB.

Till följd av ny börslagstiftning fr o m den 1 januari 1993 överfördes den dåvarande börsverksamheten under hösten 1992 till ett nybildat aktiebolag, Stockholms Fondbörs AB med ett aktiekapital på 25 milj kronor.

I januari 1998 gick OM samman med Stockholms Fondbörs. Samgåendet skedde genom att aktieägarna i Stockholms Fondbörs överlät sina aktier mot nyemitterade aktier i OM Gruppen.

Genom samgåendet skapades en internationellt konkurrenskraftig marknadsplats. Vägledande för det sammanslagna företagens utformning var att er-

Forts. på sid 10.

Ett aktiebrev har mycket att berätta . . .

Varje svenskt aktiebrev presenterar på ett framträdande sätt *bolagsnamnet*. Om bolaget har bytt namn, vilket ibland har hänt, finns det ofta angivet genom påtryck eller påstämpling av det nya namnet.

Aktiens nominella värde och antalet aktier som brevet representerar anges alltid på aktiebrevet, liksom *aktieslaget*, om olika aktier förekommer: A- eller B-aktie, stam- eller preferensaktie, fri eller bunden aktie. Har aktiekapitalet stämplat ned skall dess reducerade nominella värde framgå av aktiebrevet.

Emissionsort och -tidpunkt finns alltid angivna på aktiebrevets framsida, liksom *aktiens ursprungliga innehavare*, om det inte är en sk innehavareaktie (numera inte tillåtet i Sverige).

Det emitterande bolagets *styrelseledamöter* framgår av deras namnteckningar på aktiebrevets framsida.

Sedan stämpelskatten infördes finns även ett stämpelskattekvitto som utvisar *datum för stämpelskattens betalning*.

Många aktiebrev har en *illustration*, vanligtvis bolagets anläggningar eller dess huvudprodukt.

Likaså framgår det vanligtvis om bolaget *likviderats*. Har aktiebrevet ersatts av ett nytt aktiebrev, t ex p g a split, eller har det *utnyttjats vid nyemission* finns normalt noteringar om detta, ofta med datum.

Vilka personer – fysiska eller juridiska – som har ägt aktiebrevet under dess livstid framgår av de *överlåtelse* som finns, vanligtvis på mantelbrevets insida. *Talongark med utdelningskuponger* följer normalt med aktiebrevet, ofta även *bolagsordningen*.

Det är således mycket information som ett enda historiskt aktiebrev kan ge sin ägare. Ta gärna fram Dina aktiebrev och titta efter om det inte finns en hel del som Du kan få veta om dem genom att studera dem lite noggrannare!

Forts. från sid 9

bjuda ett komplett utbud av handel i värdepapper, såväl avista som derivatprodukter. Moderbolag i den nya koncernen blev OM Gruppen AB, noterat på Stockholms Fondbörs.

Koncernen OM HEX bildades

genom samgående av OM AB och HEX Oy enligt ett samgåendeavtal som ingicks den 20 maj 2003 i syfte "att skapa en integrerad nordisk och baltisk marknad för notering, handel, clearing, settlement och registrering av värdepapper". Genom detta samgå-

ende skapades mervärde för de båda företagens aktieägare genom betydande kostnadsbesparingar. Samgåendet konfirmerades av de båda företagens extra bolagsstämmor i augusti 2003. Bolagets egna kapital är SEK 3.533 milj. varav aktiekapital 231 milj.

Aktiespararna i ett historiskt perspektiv

Sveriges Aktiesparares Riksförbund — i dagligt tal benämnt Aktiespararna — är en oberoende intresseorganisation för enskilda som sparar i marknadsnoterade aktier, aktiefonder och andra aktierelaterade värdepapper. Organisationens uppgift är att för sina medlemmar skapa bäst möjliga förutsättningar för aktiesparandet.

Det sker genom att Aktiespararna verkar för en god miljö för enskilt aktieäggande, genom att informera och utbilda medlemmarna i aktiekunskap för att förbättra deras förståelse att fatta självständiga beslut om och genomföra aktieaffärer samt att tillhandahålla aktiehandelstjänster anpassade till medlemmarnas behov och organisationens grundläggande principer. Svenska folket är numera bäst i världen på att aktiespara: 80 % av befolkningen äger aktier i någon form. I ett internationellt sammanhang är Aktiespararna medlem i såväl Euroshare holders som World Federation of Investors. 25 systerorganisationer till Aktiespararna finns i 20 länder.

Så här började det. I Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning hade *Lars Ramklint* 1965 infört en inbjudan till en världskongress i London om aktiesparande, arrangerad av World Federation of Investment Clubs (senare namnändrad till World Federation of Investors). *Carl Swartz*, analytiker på Affärsvärlden såg inbjudan och ringde upp Lars, då han konstaterat att det saknades en aktiespararorganisation i Sverige och poängterade att det således saknades någon som kunde föra aktieägarnas talan i lagstiftnings-, skatte- m fl frågor.

Deras samtal ledde till att 19 personer under december samma år tog initiativet till bildandet av en intresseorganisation för landets aktiesparare. Den 5 februari 1966 samlades på Hotell Foresta, Lidingö, initiativtagarna, aktieanalytiker och andra personer med anknytning till aktiemarknaden plus ytterligare omkring 400 intresserade. Mötet resulterade i beslutet att bilda Sveriges Aktiesparares Riksförbund med *Anders Björkman* som sin förste ordförande.

Redan 1967 började man utge ett

medlemsblad, *Aktiespararen*, med *Stig Nordvall* som chefsredaktör och ansvarig utgivare. Från att i början ha varit en enkel 4-sidig trycksak har *Aktiespararen* utvecklats till landets främsta aktietidning med ett omfång om 84 sidor per nummer. Den utges numera med 11 nummer per år med råd, reportage, analyser, fondguide, utbildningsinslag, opinionsartiklar och medlemsinformation. Den TS-kontrollerade upplagan är ca 85.000. Chefsredaktör och ansvarig utgivare är sedan 2001 *Gunnar Johansson*.

Den första lokalavdelningen bildades i Jönköping i november 1972 på initiativ av *Harry Hoovrandt*. 1974 anställdes en förbundssekreterare på deltid, *Birgit Malmestam-Skytt*, som snart arbetade på heltid och senare också fick ansvaret för förbundets internationella verksamhet. I början av 80-talet blev lokalavdelningsverksamheten för omfattande för att hanteras centralt, varför en regionindelning skapades med decentraliserat ansvar. Idag har Aktiespararna 4 regioner med totalt 151 lokalavdelningar över hela landet som årligen arrangerar ca 1000 aktieträffar.

Redan 1977 startade Aktiespararna sin **utbildningsverksamhet** – inledningsvis företagsutbildning: Aktieforum, Företaget och lönsamheten, Styrelsekonferenser. Fem år senare initierades ett utbildningsprogram för de egna medlemmarna – först en grundkurs i aktiekunskap baserad på boken "Aktiekunskap" av *Börje Axelsson* och *Ingvar Karlsson* och senare fortsättningskurserna "Hitta kursvinnare", "Aktier och Internet", "Handla med optioner", "Spara framgångsrikt i aktier", "Trading" och "Grunderna i teknisk analys". Under senare år har fortsättningskurser tillkommit och ett brett utbud av kurslitteratur gjorts tillgängligt genom **KunskapsBörsens**, Aktiespararnas nätbokhandel som på sitt område är marknadens mest välsorterade.

Tillsammans med Dagens Industri startade Aktiespararna på initiativ av *Stig Nordvall* 1986 den årliga täv-

lingen **Börs-SM** för att bredda intresset för aktiesparande. Sedan 1981 genomför *Aktiespararen* också den årliga tävlingen om den **Bästa** (dvs mest aktieägarvänliga) **Årsredovisningen** som medfört att standarden på börsbolagens årsredovisningar över lag har höjts.

Aktiespararnas medlemsantal ökade snabbt under det expansiva 80-talet från ca 27.000 till ca 86.000 medlemmar. När aktiemarknaden sedan vände nedåt följde medlemsantalet med ned till som lägst ca 63.000 medlemmar, varefter det ökade sju år i rad och var som högst i november 2002: 142.792 medlemmar. Den långa börsnedgång som inleddes i mars 2000 har tryckt ned medlemsantalet som var ca 90.000 vid årsskiftet 2003/2004.

Under årens lopp har Aktiespararna på olika sätt tillvaratagit de små aktieägarnas intressen. De mest kända händelserna är nog Volvos Norgeaffär 1978/79, då Aktiespararna förhindrade att 40 % av Volvo såldes till den norska staten för ca 750 milj kronor och Volvo-Renault-affären hösten 1993, när Aktiespararnas agerande bidrog till att stoppa utförsäljningen av Volvo till det statliga Renault. "De som var positiva till den affären förstod inte dess konstruktion", säger Aktiespararnas VD *Lars-Erik Forsgårdh* i intervjun "20 år på toppen för Lars-Erik Forsgårdh" i *Aktiespararen* nr 10, 2004. "Volvo skulle ju bli helt avklätt och förvandlat till ett investmentbolag med minoritetsandel i sina gamla huvudverksamheter. Resten skulle ägas av franska staten."

I Aktiespararnas verksamhetsidé ingår att erbjuda medlemmarna aktiehandelstjänster. Vid årsskiftet 1989/90 förvärvades **Aktiesparinvest AB** av Gota Bank för att ge medlemmarna möjlighet att med låga insatser kunna bygga upp en aktieportfölj. Aktiesparinvest har utvecklat ett nytt aktiehandelssystem för depåhantering vilket stod klart vid årsskiftet 2003/2004 med alla ca 80.000 kunder anslutna till systemet.

För att sätta prispress på fondkommissionärerna startades **Aktiespararna Fondkommission** 1995. När satsningen ifråga fått önskad effekt såldes bolaget år 2000 med en

Aktiespararna[®]

vinst som tryggar förbundets verksamhet även under en följd av nedgångsår på börsen.

Inspirerade av den brittiska Cadbury-rapporten i början av 90-talet lade Aktiespararna i mars 1993 fram **Riktlinjer för Ägarstyrningspolicy** vars senaste upplaga publicerades i december 2003. Riktlinjerna vänder sig främst till marknadsnoterade aktiebolag men kan även tillämpas av andra bolag med ett brett ägande. De sentida skandalerna har bidragit till att regeringen ifjol tillsatte en Förtroende-kommission med uppgift att med hjälp av en särskild kodgrupp (där Aktiespararna representeras av Lars-Erik Forsgårdh) utarbeta en svensk nationell uppförandekod som förväntas träda i kraft 2005. Aktiespararna har under alla år konsekvent argumenterat för att effektiva bolagsstyrningsregler är nödvändiga för att aktiemarknaden skall ha ett högt förtroende hos allmänheten.

Aktiespararna **bevakar** årligen ca 400 **bolagsstämmor** och har alltsedan riktlinjernas tillkomst konsekvent framhållit krav på inrättande av nominerings-, ersättnings- och revisionskommittéer i de marknads-

noterade bolagen. Viktiga uppgifter om stämmorna dokumenteras i en särskild databas.

Börsbolagens optionsprogram analyseras fortlöpande. Ett aktuellt exempel: inför Skandias bolagsstämma 2003 krävde Aktiespararna – och fick så småningom stöd av de institutionella ägarna – att en särskild granskningsman skulle tillsättas för att undersöka de transaktioner som förekommit mellan Skandia och Skandia Liv, granska ersättningar och förmåner till styrelse och företagsledning samt principerna för resultatredovisning enligt embedded-metoden. Tack vare detta envetna arbete har oegentligheterna inom Skandia kommit i dagen.

1984 rekryterades ekonomie doktor Lars-Erik Forsgårdh som organisationens VD, vilken uppgift han fortfarande har i kombination med att vara VD för Aktiespararnas Service AB och ordförande i styrelserna för Aktiesparinvest AB och Börs-SM AB. Till Aktiespararna kom Lars-Erik Forsgårdh från ett femårigt VD-skap för det familjeägda hotellet Skogshöjd i Södertälje. Dessförinnan hade han varit lärare vid Handelshögskolan i Stockholm, där han 1975 hade

doktorerat på en avhandling om den svenska aktiemarknadens effektivitet. Han var då sekreterare i Sveriges Finansanalytikers förening, projektledare för Findata projektet och föreläsare i Aktiespararnas utbildning i ämnet "analys av företag".

Ordförande i Sveriges Aktiesparares Riksförbund är (sedan 1997) *Sten Trolle*. Ordförande i Aktiespararnas Service AB är *Jan Sparr*. Till ordförande i World Federation of Investors utsågs under 2003 Lars-Erik Forsgårdh och till ordförande i Euroshareholders aktieägarombudsmannen *Lars Milberg*.

Till stöd för Aktiespararnas styrelse och ledning finns följande 12 **Kommittéer**: Policy- och framtidskommittén, Bolagskommittén, Skattetekniska kommittén, Kommittén för investerarskydd och konsumentfrågor, Stadgekommittén, Lokalavdelningskommittén, Marknadsföringskommittén, Medlemsutbildningskommittén, Företagsutbildningskommittén, Revisionskommittén, Ersättningskommittén och Finanskommittén. Till tidskriften Aktiespararens hjälp finns ett Redaktionsråd med chefsredaktören som ordförande.

**Vill Du hitta flera aktiebrev
gå in på
www.aktiesamlaren.com
Där finns ca. 3 500 aktiebrev i bild**

**Strandbergs Mynt &
Aktiesamlaren AB**
Arsenalsgatan 6
Box 7377, 103 91 Stockholm
Tel: 08-611 01 10
Fax: 08-611 32 95

Stora Enso

Stora Enso har historiska rötter som inget annat företag i Sverige, för att inte säga i hela världen. Bolaget har av Guinness Record Book utsetts till *världens äldsta aktiebolag*, eftersom det har bedrivit industriell verksamhet i stor skala ända sedan sin tillkomst för över sjuhundra år sedan.

Det första exakta årtalet i bolagets historia är 1288. Den 16 juni det året satte den dåvarande svenske kungen, Magnus Ladulås, sitt *sigill* på ett dokument som bekräftade att biskop Peter Elofsson i Västerås överlät både gods och gårdar till sin brorson Nicolaus Christineson, av vilken han lånat pengar i utbyte mot en åttondel i Stora Kopparberget. Ett drygt halvsekel senare, närmare bestämt den 17 februari 1347, utfärdade konung Magnus Eriksson på sin kungsgård i Husby vid Dalälven ett *privilegiebrev* som bekräftade det tidigare dokumentet som hade förkommit. Bergsmännen var därför "vill om den rätt som berget skulle brukas med". Eftersom landskapslagarna i princip gällde bondesamhället, krävdes ny kunglig lagstiftning för gruvdrift i stor skala. I det avseendet utgjorde privilegiebrevet svensk lag.

Gruvbrytning hade emellertid ägt rum i Bergslagen åtminstone sedan omkring år 1100 enligt pollenanalys, spektralanalys och C-14 undersökningar. På den tiden tillbakades järnet i enkla blästerugnar, sedan det huggits sönder i små klumpar, osmundar. På 1300-talet introducerades masugnarna som gjorde järnet flytande och dessutom renare. På grund av hög kolhalt var detta järn dock sprött och osmidbart, varför det färskades vid stångjarnshammare.

Mot slutet av 1700-talet tog järnhanteringen överhand över kopparnärningen, varvid Kopparbergsmännen blev ägare till ett stort antal hyttor och hamrar i Bergslagen. Många nya tillkom sedan lancashiremetoden slagit igenom i mitten av 1800-talet; huvuddelen ägdes av "*Bergslaget*".

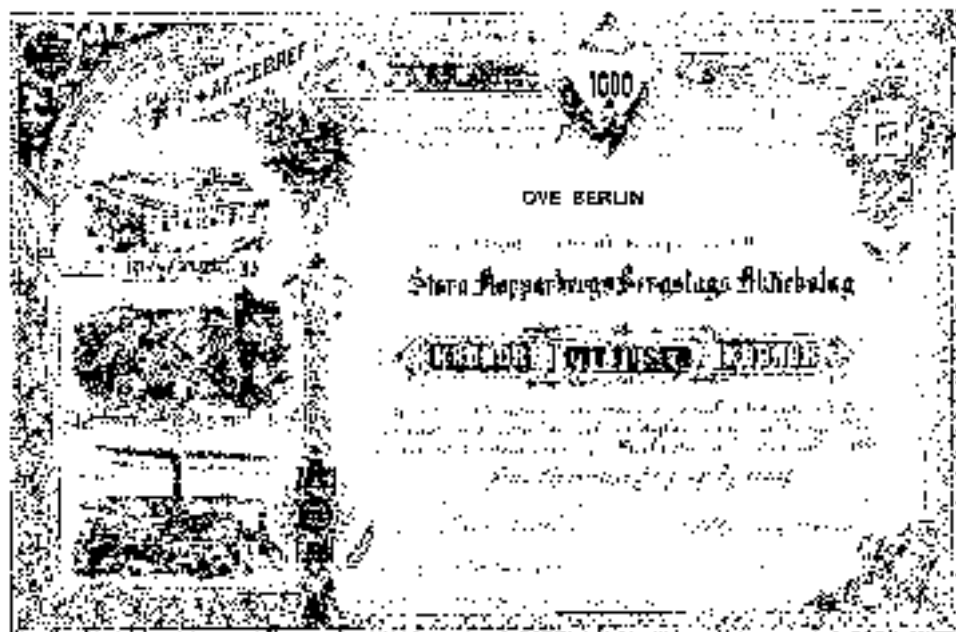
Begreppet "par" som enhet för andelsskap eller *partnerskap* i Stora Kopparberg går emellertid tillbaka till 1200-talet. Sedermera delades denna enhet upp i fjärdedels par eller fjärdingar. Uppdelningen fortsatte tills att man nått fjärdedelen av en fjärding, den sk *fjärdeparten*.

Den 1 september 1888 blev Stora Kopparbergs Bergslag *aktiebolag*. De uråldriga fjärdeparterna, då 1.200 till antalet, inlöstes i utbyte mot 8 aktier á nom. 1.000 kronor vardera. Bolagets nominella aktiekapital blev därför 9,6 miljoner kronor.

Dagens Stora Enso är resultatet av ett samgående mellan svenska STORA och det finska skogsbolaget Enso i slutet av år 1998. Det nya bolaget fick inledningsvis en årsomsättning på 90 miljarder kronor.

Stora Enso är numera en integrerad skogsindustrikoncern med tillverkning av tryck- och finpapper, förpackningskartong och träprodukter. Inom dessa områden har koncernen en världsledande ställning. Koncernens omsättning år 2003 uppgick till 12,2 miljarder Euro.

Antalet anställda är ca 44.000 i mer än 40 länder i fem världsdelar och en årlig produktionskapacitet på 15,7 miljoner ton papper och kartong samt 7,4 miljoner kbm sågade träprodukter. Bolagets aktier är noterade i Stockholm, Helsingfors och New York.

Faksimil av Stora Kopparbergs Bergslags aktiebrev år 1888, tryckt i 9000 exemplar. Brevet utdelades som gåva till de som deltog i STORAs extra bolagsstämma den 16 juni 1988.

Nya Investment AB Öresund

Den 8 juni 2004 var en börs-historisk dag i Sverige. Då beslutade nämligen aktieägarna i AB Custos och Investment AB Öresund på resp. bolagsstämma att slå samman de båda bolagen. Enligt den fusionsplan som de båda bolagens aktieägare enhälligt antog tilldelades Custos aktieägare Öresundsaktier som (per 23 april 2004) uppgick till 101 procent av Custos substansvärde per aktie. Samgåendet innebar vidare att Custos aktieägare erhöll Öresunds-aktier med ett substansvärde som efter samgåendet motsvarade ca 93 procent av Custos-aktiens substansvärde vid samma tidpunkt. Genom fusionen skapades ett företag med ett större marknadsvärde, en bredare aktieägarkrets och en aktie med större likviditet på börsen.

Låt oss emellertid ta en titt bakåt i tiden på de båda bolagens tillkomst och utveckling fram till fusionen i år.

När Kreugerkoncernens svaga finansiella ställning uppdagades efter dödskottet i Paris hamnade flera banker, främst Skandinaviska Banken, i allvarliga likviditetssvårigheter.

En av riksdagen beordrad översyn av den svenska kreditmarknaden ledde till att affärsbankerna förlorade sin aktieförvärrätt fr o m årsskiftet 1933/34. Förbudslagstiftningen stipulerade att även tidigare förvärvade aktier skulle vara avyttrade senast den 31 december 1937, dock att sådana aktier som inte kunde säljas utan förlust kunde behållas även efter detta datum.

Den finansmarknadskris som Kreugerkraschen utlöste medförde att stora aktieposter som legat som säkerhet för Kreugerimperiets banklån hamnade i ban-

kernas ägo. På den nya lagen sålde många banker ut sina aktieinnehav. Dock inte storbankerna som valde att överföra aktierna till nybildade holding- eller investmentbolag som stod bankerna nära i förvaltningsavseende.

Det förtjänar nämnas att den svenska skattelagstiftningen 1928 hade liberaliserats för att främja tillväxten av institutionellt aktieäggande. Utdelningsinkomster från svenska företag befriades från statlig inkomstskatt fr o m årsskiftet 1928/29. Långt senare (1962) upphävdes den generella skattefriheten för utdelningsinkomster genom den s k tjugofemprocentsregeln som innebar att aktieinnehav som representerade minst 25 % av röstetalet skulle anses rörelsebetingade och därmed medföra skattebefrielse för utdelningsinkomster.

Aktiebolaget Custos stiftades den 13 mars 1937 av tre styrelseledamöter i Skandinaviska Banken. Bolagsordningen antogs den 20 maj samma år. Den stipulerade att bolagets aktier skulle lyda på 100 kronor och vara dels preferensaktier med 100 röster vardera till ett belopp av högst 200.000 kronor, dels stamaktier med en röst vardera. Det till teckning utbudna aktiekapitalet blev 12.280.000 kronor. Nominellt 120.000 kronor preferensaktier hade redan tecknats av stiftarna som till självkostnadspris överlät dem till av bankens styrelse anvisade personer. Hela aktiekapitalet var alltså 12,4 milj kronor med max 242.800 röster på bolagsstämman. Tack vare de röststarka aktierna förfogade banken över 120.000 röster i Custos. Det förtjänar nämnas att AB Industrivärden och Förvaltnings AB Providentia

tillkom på liknande premisser och sätt 1944 resp. 1946.

AB Custos stiftare hade redan den 16 februari 1937 tecknat avtal med styrelsen för Skandinaviska Banken om förvärf för bolagets räkning av aktier för 14.125.000 kronor.

Lite senare tillkom ytterligare aktieposter, så att den totala köpeskillingen blev 20,2 milj kronor, varav 8,4 milj kronor kontant. Uppgift om vilka aktieposter Custos skulle överta av Skandinaviska Banken offentliggjordes vid bankens ordinarie bolagsstämma den 23 mars samma år. Bankens aktieägare erbjöds då att teckna en aktie på nom. 100 kronor för varje aktie i banken. När teckningstiden hade gått ut, hade dock endast 75 % av aktiekapitalet tecknats med företrädesrätt. Det viktigaste för Skandinaviska Banken var emellertid att den skaffat sig ett sidobolag av samma typ som Stockholms Enskilda Banks Investor (bildat redan 1916) och därför även fortsättningsvis kunde placera aktier på marknaden, när de egna företagen blivit lämpliga att avyttra.

Aktieförsäljningen av Skandinaviska Banken till AB Custos uppgick i nominella belopp till

22.670.740 kronor fördelat som följer (enligt bankens bolagsstämmoprotokoll):

Fastighets AB Hufvudstaden, pref aktier	7.599.600
Dito, stamaktier	500.000
Riddarhytte AB	3.999.600
Oxelösunds Järnverk AB	2.500.000
Marma-Långrörs AB	2.000.000
AB Arvika-Verken	1.499.600
Malmö Läderfabriks AB	1.496.000
AB Kvarnintressenter, pref aktier	541.500
Dito, stamaktier	909.840
Trafik AB Grängesberg- Oxelösund (TGO)	1.000.000
AB Tannin	624.600

Under loppet av 1937 förvärvades ytterligare aktier i TGO för en miljon kronor. Av ovan uppräknade aktier var endast Gränges och Oxelösunds Järnverk börsnoterade. Hufvudstaden noterades emellertid året därpå.

Kvar i banken fanns dock många andra aktier. Den ojämförligt största posten utgjordes av

Bolidenaktier som förvärvats av Kreugerföretagens konkursbon 1934. Aktierna hade tagits i utbyte mot fordringar på 150 milj kronor till vilket värde de ursprungligen bokfördes. Då de inte kunde avyttras utan en betydande förlust fick de vara kvar i bankens ägo. De förvärvades emellertid senare (1952-61) successivt av Custos.

Under åren 1937-42 växte Custos aktieportfölj obetydligt. Vissa förvärv och försäljningar skedde emellertid. Bl a förvärvades aktier i STAB, Gränges och Kvarnintressenter. År 1942 förstärktes kapitalbasen genom en nyemission (till pari) med 6,2 milj kronor. Nästa nyemission ägde rum 1944, då Custos dotterbolag Vestor förvärvade Bankirfirman CG Cervin för 11 milj kronor, varvid Custos tillfördes 2.560 aktier i Skandia, 10.000 aktier i Gränges, 9.000 aktier i Höganäs, 9.000 aktier i Uddeholm och 22.000 aktier i Klip-

pan. 1946 höjdes ånyo aktiekapitalet genom en nyemission: nu från 27,9 milj till 35,0 milj kronor — främst för att finansiera övertagandet av aktier i Mölnlycke Väfveri AB från Skandinaviska Banken.

De tio första åren får betraktas som framgångsrika. Det egna kapitalet hade växt från 13,01 till 45,05 milj kronor, varav aktiekapitalet från 12,4 till 35,0 milj kronor, balansomslutningen hade ökat från 22,66 till 60,18 milj kronor och de sammanlagda nettovinsterna uppgått till drygt 20 milj kronor.

Under åren 1954-68 avvecklade Custos arvet från Skandinaviska Banken genom att sälja alla sådana aktier utom Hufvudstaden, Vestor, Gränges och STAB. Inriktningen blev nu i st på börsnoterade bolag i expansiva branscher. Kvarnintressenter såldes liksom aktierna i Arvika-Verken vilket skedde i utbyte mot aktier i Volvo till ett nom. värde av 6 milj kronor. Aktierna i Mölnlycke överläts senare (1975) mot aktier i SCA.

En återblick på Custos "emissionshistorik" ger vid handen att bolaget 1955 gjorde en fondemission på 8,63 milj kr och 1958 ännu en fondemission på 21,59 mkr. 1964 nyemitterades 4 milj kr till 150% för förvärv av Bolidens Gruv-aktiebolag och samma år ännu en nyemission på 8,60 milj kr till 250 %. Året därpå gjorde Custos en fondemission på 25,78 milj kronor och 1969 ännu en fondemission på 34,38 milj kronor, så att aktiekapitalet 1970 uppgick till 137,98 milj kronor.

De största aktieinnehaven var vid denna tidpunkt 420.000 Bille-
rud (29,4 mkr), 226.400 Boliden A (22,6 mkr), 150.000 Gränges (15,8 mkr), 310.000 Volvo A+B (15,5 mkr) och 218,115 Uddeholm (15,3 mkr).

Under perioden 1991-94 konverterades skuldebrev för sammanlagt 14,88 milj kronor till aktier, varefter aktiekapitalet i Custos uppgick till 1.185,36 milj kronor. Under de efterföljande tio åren reducerades emellertid aktiekapitalet i omgångar till 106 milj kronor genom 11 nedsättningar som var kombinerade med stora utdelningar av aktieinnehav till bolagets aktieägare. I början av år 2004 fastslog Custos styrelse att "bolagets storlek minskat betydligt och nu nått en nivå där kostnaderna för förvaltningsorganisation, börsnotering och aktieägarkrets inte längre kan motiveras".

Föregångaren till **Investment AB Öresund** var AB Sjö-Öresund som hade bildats år 1956 med ett aktiekapital på 10 milj kronor för att bedriva sjöassuransverksamhet. År 1960 ökades aktiekapitalet med 5 milj kronor genom en fondemission som två år senare följdes av ännu en fondemission, denna gång på 7,5 milj kronor. 1962 såldes försäkringsrörelsen till Skandia, varvid bolagets namn

ändrades till Investment AB Öresund med ny verksamhetsbeskrivning i bolagsordningen; "att äga och förvalta fast och lös egendom samt idka därmed förenlig rörelse". Den 14 maj 1962 blev bolaget noterat på Stockholms Fondbörs.

Det var försäljningsintäkterna från försäkringsrörelsen som låg till grund för den aktieportfölj som successivt byggdes upp av det nya investmentbolaget i Skåne. I likviden ingick även en stor post Skandia-aktier som gjorde Investment AB Öresund till en av Skandias större ägare.

Ett studium av Öresunds balansräkning några år senare (1970) visar att bolaget då hade ett eget kapital på 36,75 milj kronor, varav 28,12 milj kronor i aktiekapital. Aktieportföljen fördelade sig då på 44 olika poster av börsnoterade aktier och ett par dotterbolag, AB Fidelitas vars främsta tillgång var 16.000 aktier i AB Wessels samt mäklarföretaget AB Rivus. Bokvärdet av de börsnoterade aktierna uppgick till 40,52 milj kronor. De viktigaste pos-

terna var (i värdeordning) 40.000 aktier i Skandia (4,0 mkr), 333.103 aktier i Custos (3,2 mkr), 30.000 aktier i Skandinaviska Banken (3,0 mkr), 26.000 aktier i Boliden (2,6 mkr), 35.000 aktier i Cementa (2,4 mkr), 22.000 aktier i TGO (2,2 mkr), 16.000 aktier i ASEA (1,6 mkr) och 15.000 aktier i Pripp-Bryggerierna (1,5 mkr). Bolagets börsvärde var ca 150 mkr.

Under åren 1962 t o m 1970 uppgick de sammanlagda vinsterna i Investment AB Öresund till 38,73 milj kr, dvs ca 4,3 mkr per år. Resultatet år 2003 var 455,6 mkr i moderbolaget och 403,2 mkr i koncernen.

Vid fusionstillfället med AB Custos tidigare i år uppgick det egna kapitalet i Investment AB Öresund till 2.784 milj kronor varav i aktiekapital 239,1 milj kronor. De största aktieinnehaven var (efter marknadsvärde) 7,37 milj aktier i Drott (1.101 mkr), 7,75 milj aktier i Wihlborgs (717 mkr), 3,53 milj aktier i Bilia (325 mkr), 1,49 milj aktier i Sapa (264 mkr) och 715 tusen aktier i SCA A (210 mkr).

Samlandet av aktiebrev

Samlandet av gamla aktiebrev och andra historiska värdepapper började för ungefär etthundra år sedan. I Sverige hade vi Henryk Bukowski, som redan 1886 gav ut en katalog över "Samling av svenskt och utländskt sedelmynt samt svenska förordningar, böcker och skrifter rörande riksgäld, banco- och sedelväsen m.m., innehållande ett avsnitt om "lottbrev, obligationer o dyl" och från 1900-talet Emil Österlind, Otto Kugelberg och Georg Strandberg.

Det breda samlandet startade emellertid under tidigt 1970-tal, främst i USA och England, men

även Sverige var ett av de tidiga länderna. Det spred sig sedan under 1980-talet till bl a Tyskland, Frankrike, Spanien och Italien, som idag är stora samlarländer.

Det största intresset i Norden finns i Sverige, tätt följt av Norge och Finland. I Danmark är det få som samlar på gamla aktiebrev.

Den största och enda internationella föreningen för värdepappersamlare startades i London 1978 och heter "International Bond & Share Society" med lokal-föreningar i England, USA, Kanada och Sydafrika. Även samlare i andra länder kan ansöka om

individuellt medlemskap. Den har för närvarande medlemmar i ett 50-tal olika länder. Föreningen har en mycket bra tidskrift, Scripophily, som utges med 4 nummer per år. Dessutom ordnas möten och auktioner i London där föreningen har sina klubblokaler. Information om medlemskap kan erhållas per e-post: membership@scripophily.org.

Som framgått av tidigare artiklar i detta nummer av Historiska Värdepapper började det organiserade samlandet av historiska värdepapper i Sverige för tjugofem år sedan.

RATOS

Ratos AB är ett börsnoterat "private equity"-bolag vars verksamhet är förvärv, utveckling och försäljning av företrädesvis onoterade företag. Ägarandelen skall normalt vara 20-50 %, investeringsintervallet 250-1.500 milj kronor, antalet innehav 15-20 och innehavstiden 3-7 år.

Ratos skall i normalfallet vara största ägare med förvärv inom Norden och globala "exits".

Bolaget har skattestatus som investmentbolag.

Förvaltningsaktiebolaget RATOS bildades av bröderna **Ragnar** och **Torsten Söderberg** den 7 februari 1934 genom aktivering av det redan den 1 augusti 1908 stiftade bolaget *Eskilstuna Fabriksaktiebolag*. Tjugo år senare, närmare bestämt den 1 juli 1954, introducerades bolaget på Stockholms Fondbörs, varför bolaget i år 50-årsjubilerar som börsbolag.

När Ratos börsintroducerades var aktiekapitalet 15 milj kronor (150.000 aktier · nom. 100 kronor). 20 % av aktierna bjöds ut till teckningskursen 200 kronor. Alla aktier tecknades omgående. Antalet börsnoterade bolag i Sverige var då 93. Antalet aktieägare i Förvaltningsaktiebolaget Ratos uppgick efter börsintroduktionen till omkring 1.000. Bland de större nytillkomna aktieägarna fanns bl a Dunkers AB, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse och Nobelstiftelsen. Aktieportföljen utgjordes vid detta tillfälle av aktier i främst ASEA, Bultfabriks AB, Trafik AB Gränges-Oxelösund, Holmens Bruk AB och SLT. Vid tiden för Ratos börsintroduktion fanns i landet ca 150.000 aktieägare att jämföras med dagens drygt 7 miljoner, dvs över 80 procent av hela befolkningen.

Varje ursprunglig aktie i Ratos har vuxit till idag 253 aktier efter nio fondemissioner och en split. För den som varit med ända sedan introduktionen 1954 har Ratos varit en mycket bra affär. En insats på 1.000 kronor är idag, om utdelningen återinvesterats i aktien, värd drygt 2 miljoner kronor. Inklusiv utdelning har aktiens värde ökat med i genomsnitt drygt 16 % per år. Motsvarande avkastning för hela börsen var 13,8 % per år, vilket skulle givit 607.000 kronor per investerade 1.000 kronor.

Ratos rötter sträcker sig emellertid betydligt längre tillbaka i tiden. Firman *Söderberg & Haak* bildades av Per Olof Söderberg redan 1866 för att introducera det av Sandvikens Jernverk nyutvecklade bessemerstålet. Samma år öppnades ett kontor på Packhusgränd i Gamla stan. Efter förvärv av ett antal mindre manufakturverkare kom Söderberg & Haak att inta en ledande roll inom den svenska ståldistributionen. Under den depression som rådde i början av 1930-talet förvärvades den konkurrerande stålgrossisten *Larsson, Seaton & Co*. Genom *Eskilstuna Fabriksaktiebolag*, som döptes till Förvaltningsaktiebolaget RATOS, gjordes investeringar i börsnoterade företag verksamma inom svensk industri och handel.

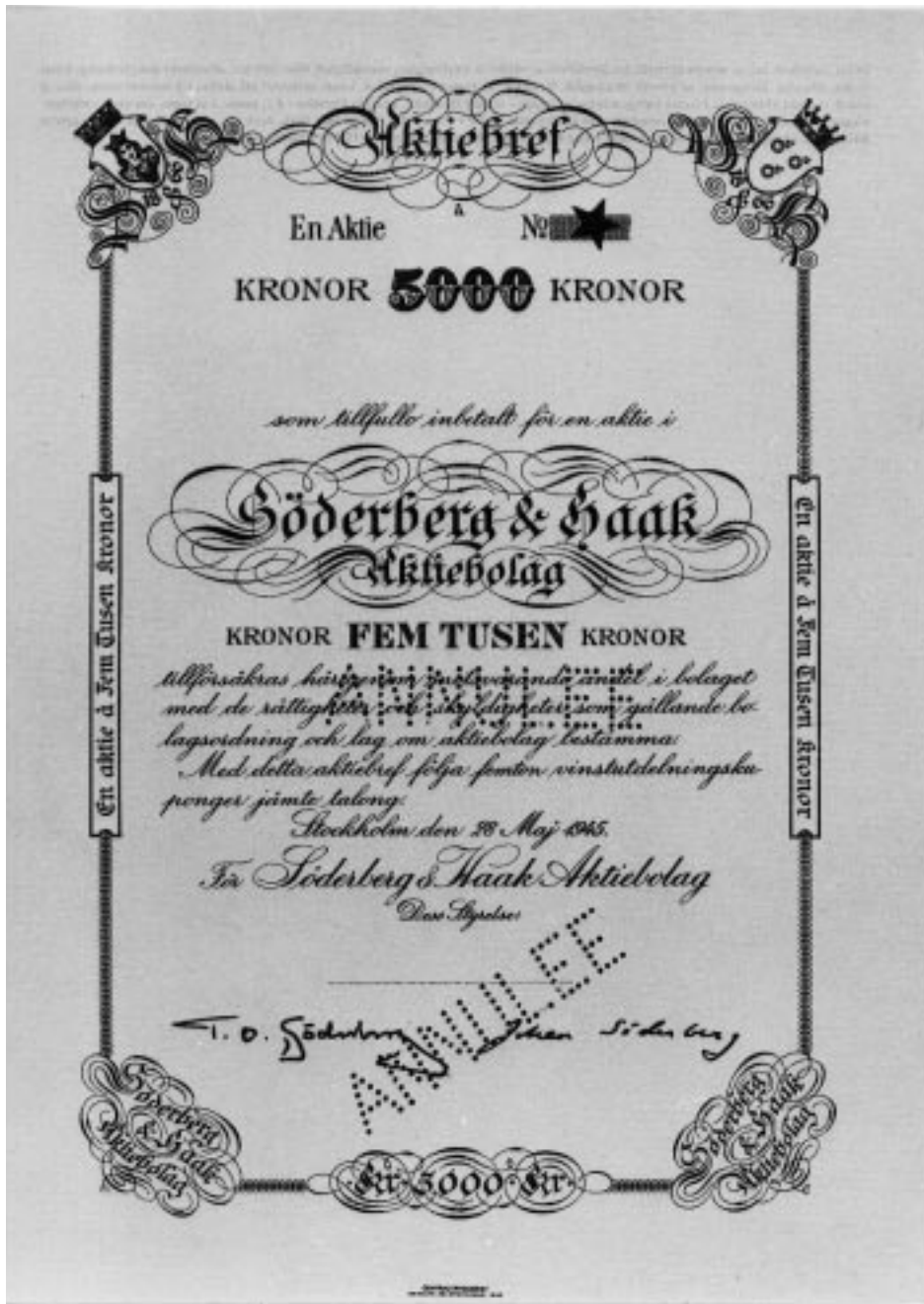
I slutet av 1940-talet köptes Ratos med tillhörande aktieinnehav ut av Söderberg & Haaks ägare som sedan sålde sina Söderberg & Haak-aktier till det nyförvärvade RATOS. Därmed hade förutsättningar skapats för det bolag som börsnoterades 1954. Dominerande innehav var inledningsvis de helägda bolagen med anknyt-

ning till stålindustrin och den tunga grosshandeln med metaller. Efterhand utvidgades grossistrollen och egna lager etablerades för att under 1960-talet också kunna erbjuda viss förbehandling som t ex kapning och ytbehandling. Under 1970-talet fortsatte närmandet till kund genom bl a förvärv av flera etablerade bygg- och industrivaruhus runt om i landet.

En "historisk mellanlandning" i slutet av 1960-/början av 1970-talet ger vid handen att bolaget då hade ett aktiekapital på 95 milj kronor, varav 60 milj i form av stamaktier serie A, 30 milj stamaktier serie B och 5 milj preferensaktier. Antalet aktieägare uppgick då till ca 1.800. På tillgångssidan i 1970 års balansräkning representerade aktier i dotterbolagen (dvs AB Gryts Bruk, George Haglund AB, Larsson, Seaton & Co. AB, Smedjebackens Valsverk AB och Söderberg & Haak AB) drygt 61 milj kronor och övriga aktier drygt 41 milj kronor. Av de sistnämnda svarade följande bolag för de största värdena:

Holmens Bruk AB	9,9 milj kr
Bulten-Kanthal AB	5,6 milj kr
ASEA	5,0 milj kr
Gränges	4,9 milj kr
AB Nordiska	
Kompaniet	3,0 milj kr

1970 års stålkris drabbade hela den västerländska stålindustrin hårt. I Sverige tvingades de tre största stålproducenterna gå samman i *Svenskt Stål AB* (SSAB). SSAB-affären satte punkt för ett drygt 100-årigt kapitel i Ratos och dess föregångare. I samband med försäljningen av stålengrossverksamheten behölls emellertid Ratos-ägda Tibnors stora fastig-

hetsbestånd, vilket skapade förutsättningar för andra strukturaffärer.

Efter SSAB-affären samordnade Ratos sina industri-, handels- och teknologiföretag under ett moderbolag, AB Järnbron, vars omsättning blev omkring en miljard kronor. Vid årsskiftet 1984-85 förvärvade Ratos röstmajoriteten i börsnoterade Förvaltnings AB Wigral, som i sin tur kunde börsnotera det väsentligt större AB Järnbron. Härigenom möjliggjordes nästa storaffär, nämligen försäljningen av innehavet i Järnbron till Skåne-Gripen AB.

Under 1970-talet skapade Ratos landets största VVS-koncern genom att förvärva *Brödrene Dahl AS*, som var huvudägare av Fosselius & Alpen AB, samt Odelberg & Olssons VVS-rörelse genom köpet av AB Tibnor 1979-80. 1986 blev Dahl helägt dotterbolag till Ratos. Tio år senare börsnoterades Dahl, vars omsättning då uppgick till ca 8 miljarder kronor, på Stockholmsbörsen. Efter noteringen uppgick Ratos ägarandel till 28 procent.

När Ratos lanserade sin private equity-strategi 1999 lämnades via ett av Ratos och EQT samägt ut-

köpsbolag ett offentligt erbjudande till aktieägarna i Dahl, som efter en viss höjning accepterades, varefter Dahl åter var ett onoterat bolag. Efter flera års effektiviseringsarbete och en systematisk förändring av kapitalstrukturen i bolaget såldes det till den internationella industrigruppen Saint-Gobain.

Fram till 1980-talet hade fastighetsbeståndet inom Ratos enbart varit en rörelseresurs. Genom förvärvet 1976 av Tibnorinvest utökades koncernens fastighetsbestånd väsentligt. Från att enbart ha använts i den egna verksamheten utvecklades fastigheterna till hyres- och exploateringsobjekt, vilket gjorde det naturligt att skilja fastighetsförvaltningen från den övriga rörelsen. Vid årsskiftet 1982-83 bildades *Förvaltnings AB Stancia* som under de följande sex åren investerade drygt 2,5 miljarder kronor i förvärv och renovering av fastigheter. För att uppnå en effektivare fastighetsförvaltning förvärvade Stancia under åren 1987-89 merparten av fastigheterna i dotterbolagen Scandic Hotel AB och Dahl. 1990 hade Stancia ett nittio-tal kommersiella fastigheter vars värde var närmare 5 miljarder kronor.

1994 var det dags att börsnotera Stancia, vars fastighetsbestånd till 85% utgjordes av industri- och lagerlokaler samt 15% kontorslokaler. 70 procent av bolaget erbjöds Ratos aktieägare. Därefter gick Stancia samman med fastighetsbolaget PriFast som året därpå fick Ratos som största ägare med 36 procent av aktiekapitalet. Renodlingen av fastighetsbeståndet fortsatte: utlandsfastigheter avyttrades och hotellfastigheterna lades i ett separat bolag, Capona, som bildades 1997. I det sammanhanget förde

Fastighetsbolaget Diligentia över sina hotellfastigheter till Capona, varefter Diligentias andel i Capona överläts till PriFast och året därpå delades Capona ut till PriFasts aktieägare. 1999 sålde Ratos sina PriFast aktier till fastighetsbolaget Balder och Capona börsnoterades med Ratos som ägare av 47 procent av aktierna. Under 2003 avyttrade RATOS sitt innehav av Capona aktier med en exitvinst på 195 milj kronor.

Av andra intressebolag som Ratos engagerade sig i under 80-talet kan nämnas Laverna (som såldes till Ahlsell 1984), Finans AB Cartos (som såldes 1985 i utbyte mot en 20%-ig ägarandel i Independent), Gotthard Nilsson, Smedjebacken-Boxholm AB (sam-

ägd med Iggesund) och Nordisk Transport & Spedition (som förvärvades 1986 och ombildades till Inter Forward 1988).

Alltsedan Ratos i slutet av 1990-talet anammade sin nuvarande affärsmodell har bolaget strävat efter att vara en långsiktig ägare som med tydliga strukturgrepp skapar mervärden som kan realiseras och återanvändas i nya investeringar.

Namnändringen till **RATOS AB** skedde under år 2000 och registrerades hos PRV den 29 maj 2000.

Utöver de många fondemissionerna har Ratos under åren 1954-98 nyemitterat aktier för inalles 641 miljoner kronor. För att öka räntabiliteten har Ratos under

senare år även gjort en rad nedläggningar av aktiekapitalet.

Idag är Ratos egna kapital ca 8,1 miljarder kronor, varav aktiekapitalet utgör 1.008 miljoner kronor. Det är fördelat på 21.244.658 A-aktier (med en röst vardera) och 59.497.968 B-aktier (med 1/10 röst vardera). 2.187.986 av B-aktierna har återköpts av bolaget. Det nominella värdet på Ratos aktie är 12 kronor och 50 öre.

Antalet aktieägare var 23.699 vid utgången av 2003. Bolagets två största ägare är familjen Söderberg (44,5 % av rösterna och 18,3 % av kapitalet) och Söderbergsstiftelserna (26,1 % av rösterna och 15,2 % av kapitalet).

Jubileumsauktion 50 – auktionsregler

Jubileumsauktion 50 hålles lördagen den 27 nov 2004 kl. 11.00 på Kungl. Myntkabinettet, Sveriges Ekonomiska Museum, Slottsbacken 6, Stockholm. Visningen börjar kl. 10.00.

Inköpta objekt skall mot betalning, gärna check, avhämtas omedelbart efter auktionens slut. Ej avhämtat material sändes mot postförskott, varvid porto tillkommer.

Ej närvarande medlemmars uppdrag för inrop eller postombud mottages av auktionskommisarie Bo Niklasson, Box 3010, 630 03 Eskilstuna. Telefax 016-51 81 75, tel 13 58 03. Anbudet måste vara inne senast onsdag 17 nov. Insända anbud skall ange ett bestämt högsta bud för ett bestämt objekt.

ANBUDSVILLKOR

- De i auktionsförteckningen utsatta priserna är utropspriser, objekten kan säljas såväl under som över dessa.
- Inköpsuppdrag till auktionen ut-

förs kostnadsfritt. I händelse av flera identiska bud skall förtur ges åt det först poststämplade.

- Skriftliga uppdrag ställs till auktionskommisarien.
- Auktionsledningen avgör eventuella tvistefrågor i samband med budgivningen och äger dessutom rätt att slå samman, utesluta och ändra ordningsföljden mellan objekten i förhållande till katalogen, om så visar sig nödvändigt.
- Inropade objekt översändes snarast möjligt med tillägg av försäkrings- och portokostnader. Alla avgifter som måste erläggas i annat land, såsom tull, moms eller dylikt, skall i sin helhet betalas av köparen. Det åligger köparen att tillse att gällande tull- och valuta-bestämmelser efterföljs i samband med köpet och vi fråntager oss allt ansvar för eventuella överträdelser av dessa.
- Varje rättsfråga som kan uppstå på grund av denna auktion skall hän-skjutas till Stockholms tingsrätt, vilken skall tillämpa svensk lag.

AUKTIONSVILLKOR

- Föreningen uttager en avgift på 10% av inlämnaren på varje objekts uppnådda försäljningspris. 15% uttages dessutom av köparen på varje objekts uppnådda försäljningspris. Utjämnning till helt kronotal tillämpas. Lägsta bud 50 kr.
- Vid eventuella returer uttager föreningen en avgift på 10 % av begärt minimipris.
- Redovisning sker senast 6 veckor efter auktion.
- Objekten säljes i befintligt skick och kan beses 1 timme före auktionen.
- Vid en retur från köparen har föreningen rätt att återlämna objektet till inlämnaren och uttaga en avgift av 10 % på minimipriset.
- Reklamation skall för att beaktas inkomma senast en vecka efter auktionen. Inlämnat auktionsmaterial sändes på eget ansvar till föreningen.

Kvalitetsklasser

0	(UNC)	Ocirkulerad aktie utan vikning.
01	(EF)	Obetydligt hanterad aktie utan vikning.
1+	(VF)	Obetydligt sliten aktie, vikt men ej trasig/nött.
1	(F)	Sliten aktie utan veck eller pappersförlust.
1?	(VG)	Starkt sliten aktie utan veck eller pappersförlust.
2	(P)	Starkt sliten aktie med flera veck, eller/och pappersförlust.

Om inget annat anges är kvaliteten på aktien 0-01.

Förkortningar

Riss	Liten reva i brevet
Mak	Makulerad med hål eller stämpel
Kv	Kvalitet
Et.	Emitterad
SAF	Boken Svenska Aktiebrev före 1850. B.Strandberg m.fl. Sthlm.1991
GA	Boken Katalog över Gamla Aktiebrev. Sv. Föreningen för Historiska Värdepapper. 1998
J	Järnvägsdata, Sv. Järnvägsklubben, Stockholm 1992
BL	Blankett. Ej emitterad aktie
Dek	Dekoratив ram eller flerfärgad
Bild	Någon form av bild eller motiv på aktien

Storleken är ca A4 om inget annat anges.

Branscher

Bad, brunnar, hälsa
Bank, finansbolag
Bruk
Bryggeri
Bränsle
Bygg, fastigheter
El, kraft, vatten
Försäkring
Glas, porslin
Gruv
Handel
Hotell, restaurang, café
Järnväg, spårväg
Kemi, läkemedel, tvätt
Lantbruk, avel, trädgård
Livsmedel, tobak
Nöje, teater, sport
Sjöfart, varv, hamn
Skola, undervisning
Sten-, kalk-, tegelbruk
Textil, läder, skor
Telefon, telegram
Transport, fordon
Tryckeri, tidning, förlag, papper
Trävaru, skog, möbler
Tändstickor
Verkstad, industri
Utländska
Övrigt

BAD, BRUNNAR, HÄLSA

Nr 1 Utrop 2 000
Badinrättningen i Calmar
 25 Rdr Rmt, 1855, Kalmar, GA.223, storlek 21,5 x33 cm. svagt fläckig. Bild av Badanstanstalten. Ej upptagen i boken "Svenska Brunnar och Bad" av Alfred Levertin, Stockholm 1883. kv.EF.

Nr 2 Utrop 300
Halmstads Varmbadhus, AB
 100 kr, 1915, Karlshamn, GA.1600, (Nr. 1), kv.VF

Nr 3 Utrop 1 500
Hjo Vattenkuranstalt, AB
 100 kr, 1877, Hjo, GA.1757.
 Bild av Kuranstalten. Norr om staden vid Vättern ligger kuranstalten som fått sitt vatten från högt belägna källor med vatten av hög kvalitet. Här kan man få gyttjebad samt elektriska ljusbad? (Ur Nord.Farm. 1909). kv.VF.

Nr 4 Utrop 700
Lund-Bjerreds Saltsjöbad, AB
 100 kr, 1901, Lund, GA.2562. Bild av Badanstanstalten. kv.EF.

Nr 5 Utrop 1 500
Porla Brunns AB
 500 kr, 1874, Stockholm, Ej i GA, storlek 27x25 cm, ett blad, mak. Bild av Badanstanstalten. kv.VF.

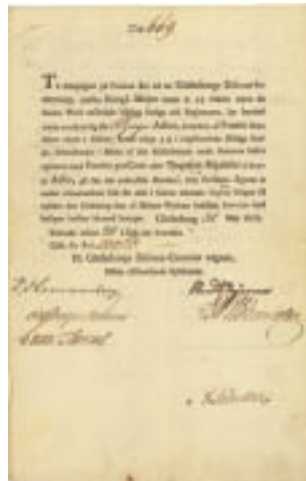
Nr 6 Utrop 300
Saltsjöbadens Badanstalt, AB
 500 kr, 1900, Stockholm, Ej i GA, dekorativ, kv.VF

Nr 7 Utrop 400
Sånga Brunns AB
 25 kr, 1882, Sånga, GA.4638, kv.EF

BANK, FINANSBOLAG

Nr 8 Utrop 400
Bankfirman Ernst Lindberg AB
 1000 kr, 1918, Helsingborg, GA.264, bild, storlek 23x32 cm, utst/undt. Ernst Lindberg, kv.EF

Nr 9 Utrop 200
Emissons AB Mercator
 1000 kr, Stockholm, GA.264, dek. kv.EF

Nr 10 Utrop 3 500
Göteborgs Discont-Inrättning
 50 Rdr 1803, Göteborg, GA.1575, SAF.22, storlek 19x30,5 cm.
 Den 26 augusti 1800 kungjordes att i avlägsna och folkrika städer särskilda privata diskonoinrättningar skulle upprättas. Ansökningar, ingivna från Göteborg, Malmö och Åbo, beviljades 1802-1805. Bankerna utgav reverser mot ränta samt checkar utställda på diskonternas tillgodohavande i riksbanken. I början utgjordes detta tillgodohavande av den kredit till samma belopp som inbetalats av deltagarna. Den svåra ekonomiska krisen 1812 hotade diskonterna med ruin, men statsmakten kom till undsättning och rörelsen kunde fortsätta ytterligare

några år. Göteborgs Discont avvecklades år 1817 utan förluster. kv.VF

Nr 11 Utrop 300
3 st. S. Gumaelius, AB
 1 x 1 000, 2 x 5 000 kr, 1919, Stockholm, GA.1440, utst. Kapten Nils Wallenius, kv.EF

Nr 12 Utrop 500
Hofors AB Obligation
 5000 kr, 1894, Hofors, dek. storlek 27x39 cm, mak. (markering med röd penna) kv.EF

Nr 13 Utrop 500
Kreuger & Toll, AB
 100 kr, 1921, Stockholm, GA.2292, bild, undert. Ernst Kreuger, kv.EF

Nr 14 Utrop 500
Kreuger & Toll, AB
 100 kr, 1921, Stockholm, GA.2292, bild, undert. Ernst Kreuger, kv.EF

Nr 15 Utrop 500
Kreuger & Toll, AB
 1000 kr, 1921, Stockholm, GA.2293, bild, kv.EF

Nr 16 Utrop 3 000
Kreuger & Toll, AB
 OBS 5 000 kr, 1921, Stockholm, Ej i GA. bild, kv.EF

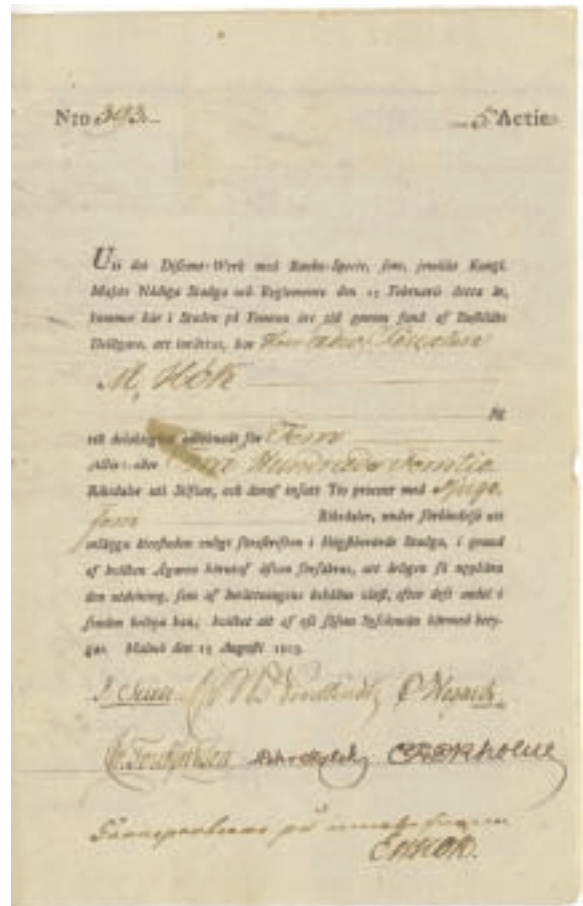
Nr 17 Utrop 400
Kreuger & Toll, AB
 100 kr, B-aktie, 1928, Stockholm, GA.2300, bild, kv.EF

Nr 18 Utrop 400
Kreuger & Toll, AB
 500 kr, B-aktie, 1927, Stockholm, GA.2299, bild, kv.EF

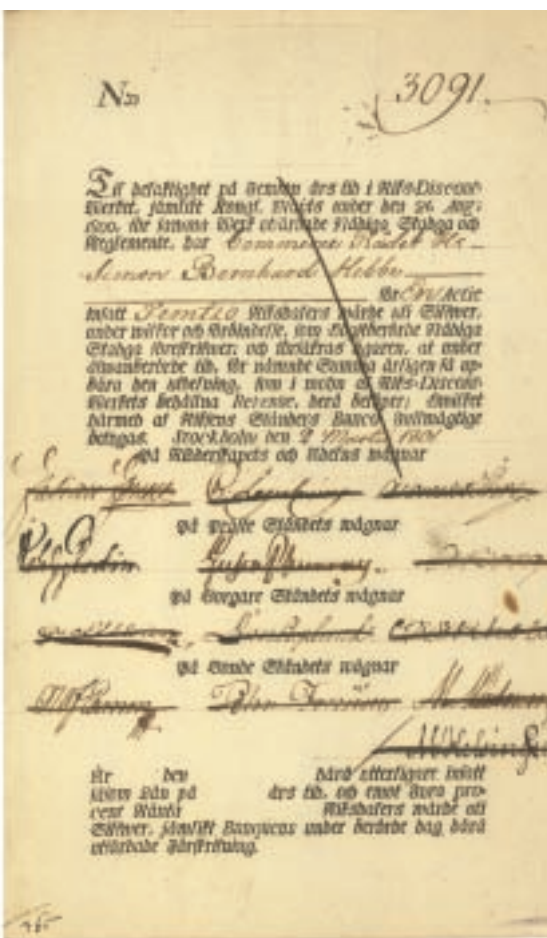
Nr 19 Utrop 1 200
Kreuger & Toll, AB
 2500 kr, B-aktie, 1927, Stockholm, GA.2299, bild, kv.VF

Nr 16

Nr 21

Nr 23

Nr 24

Nr 20 **Utrop 300**
4 st. Kreuger & Toll, AB, Debenture
40, 100 kr, 1928, 20, 500 kr, 1929, Stockholm, GA.2303, GA.2305, kv.EF

Nr 21 **Utrop 4 500**
Malmö Discont Werk
250 Rdr, 1803, Malmö, GA.2634, SAF.23, storlek 20x31 cm, Den ekonomiska krisen 1812 blev Malmödiskontens fall. År 1817 uppstod stora förluster genom vissa klienters konkurser. Dessutom ertappades bankens styrelse med falsk bokföring och bedrägliga rapporter. Man fruktade allmän rusning från insättarna till banken. För att lugna allmänheten publicerades den 27 september 1817 en kungörelse, vari försäkrades att rörelsen skulle fortgå som tidigare. Men förhoppningarna krossades ty efter kungörelsens publicering utsattes banken för en anstormning av insättare som ville lyfta sina innesående medel. Banken fick stängas och Riksgäldskontoret övertog Malmö Discont Werks åtagande. Malmödiskonten avvecklades först 1848 med stor förlust. kv.VF.

Nr 22 **Utrop 500**
Mälare Provinsernas Enskilda Bankbolag
5000 kr, 1877, Västerås, GA.2870 bild, blankett, kv.EF

Nr 23 **Utrop 7 500**
Riks- Discont-Werk
50 Rdr, 1801, Stockholm, GA.3636, SAF.18, storlek 20x32 cm. General-Discont-Contoirset, som stod under Riksgäldskontorets förvaltning, fick vid sin sida år 1792 en särskild institution, Discont Werk med Ständers Contoirs Credit-Sedlar. Båda disk-

onterna övertogs år 1800 av Riks-banken och gavs namnet Riks-Discont-Werket, som till formen var ett aktiebolag, vars kapital tillsköts av banken och en mindre del av privata delägare. Aktiebrevet är undertecknade av representanter för de fyra stånden. kv.VF.

Nr 24 **Utrop 6 000**
Stora Kopparbergs Läns Bergslags Enskilda Bank
666 Rdr 32 skilling, 1836, Falun, Ej i GA o SAF, bild, storlek 26x42 cm. Landets tredje äldsta bank, namnändrades 1858 till Kopparbergs Enskilda Bank, fusionerades 1922 med Göteborgs Bank. kv.VF.

Nr 25 **Utrop 250**
Svenska Lantmännens Bank, AB
500 kr, 1918, Stockholm, GA.4509, dek. Bildades 1917, 1923 övertogs rörelsen av nybildade Aktiebolaget Jordbrukarbanken som 1974 namnändrades till Post- och Kreditbanken som 1990 tog namnet Nordbanken. kv.EF.

Nr 26 **Utrop 400**
3 st aktiebrev
Finansinst. Svenska Värden
1 000 kr, 1920, Göteborg, GA.118, dekorativ
Köpmännens Finans AB
100 kr, 1919, Stockholm, GA.2387, bild
Sveriges Industrikreditanstalt Gust. Ericson & Co Kommandit-bolag
500 kr, 1917, Stockholm, bild, kv.EF

Nr 27 **Utrop 400**
13 st. aktiebrev
Skandinaviska Banken
5 st. 100 kr, 1953, 2 st. 1955, 1 st. 1960, 3 st. 1000 kr, 1953, Göte-

borg, GA.3872, 3874, 3876, bild
Stockholms Enskilda Bank
100 kr, 1946, 1966, Stockholm, bild, GA.4104, 4110, Kv.EF

Nr 28 **Utrop 400**
13 st. aktiebrev
Skandinaviska Banken
4 st. 100 kr, 1953, 1 st. 1955, 1 st. 1960, 1967, 3 st. 1000 kr, 1953, Göteborg, GA.3872, 3874, 3876, bild
Stockholms Enskilda Bank
100 kr, 1946, 1966, 1000 kr, 1946 Stockholm, bild, GA.4104, 4110, kv.EF

Nr 29 **Utrop 400**
13 st. aktiebrev
Skandinaviska Banken
4 st. 100 kr, 1953, 1 st. 1955, 1960, 1969, 3 st. 1000 kr, 1953, Göteborg, GA.3872, 3874, 3876, bild
Stockholms Enskilda Bank
100 kr, 1946, 1966, 1000 kr, 1946, Stockholm, GA.4104, 4110, bild, kv,EF

Nr 30 **Utrop 400**
2 st aktiebrev
Smålands Enskilda Bank
100 kr, 1917, Jönköping, GA.3990, bild
Stockholms Handelsbank, AB
500 kr, 1916, Stockholm, GA.4122, bild, storlek 22,5x33 cm, mak. kv.EF

Nr 31 **Utrop 250**
2 st aktiebrev
Provinsbanken, AB
1000 kr, 1919, Stockholm, GA.3382, dek.
Sydsvenska Kredit AB
1000 kr, 1919, Malmö, bild, GA.4626, kv.EF

Nr 32 **Utrop 150**
3 st Värdeförvaltning, AB
100, 500, 1000 kr, 1918, Göteborg, GA.5165, dek. kv.VF

Nr 35

Nr 38

Nr 42

Nr 48

Nr 33 **Utrop 250**
2 st Wäst kustens Intresse AB
100 kr, 1918, Lysekil, Ej i GA, dek.
kv.VF

BRUK

Nr 34 **Utrop 600**
Borgviks AB
1500 Rdr, 1863, Karlstad/Borgvik,
GA.450, mycket vacker kartbild,
mak.

Startade den 17 okt. 1863. Ända-
mål att vid bolagets egendom
inom Grums, Gillbergs, Jösses
och Frykdahls härad av Värm-
lands län bedriva Järn- och träin-
dustri samt annan rörelse. kv.VF

Nr 35 **Utrop 500**
Borgviks AB
5000 kr, 1906, Karlstad/Borgvik,
Ej i GA, bild, sällsynt Ej mak.
mycket vacker kartbild, kv.EF

Nr 36 **Utrop 800**
Degerfors AB
1000 kr, 1873, Degerfors,
GA.749, kartbild.
Bolagets ändamål att vid bolagets
vattenverk och egendommar idka
järntillverkning och järnförädling
m.m. Styrelsens säte Degerfors i
Karlskoga i Örebro län. kv.EF.

Nr 37 **Utrop 300**
Kymsbergs Nya AB
1000 kr, 1885, Stora Tuna , Ej i
GA, kv.VF

Nr 38 **Utrop 800**
Lesjöfors AB
5000 kr, 1918, Lesjöfors,
GA.(2453) dek. storlek 24x38 cm.
mak. Utst. K H:sson Natt o Dag,
kv.EF

Nr 39 **Utrop 500**
Osmundsbergs AB
100 Rdr, 1869, Stockholm,
GA.3276, dek.
Bolagets ändamål att förvärva

ägande eller nyttjanderätt till mark
på Kjerfsåsens ägor inom Boda
Kapellag och Rättviks socken av
Stora Kopparbergs Län, bearbeta
och tillgodogöra befintlig fyndig-
heter av bergolja samt mineraler.
kv.EF.

Nr 40 **Utrop 450**
Töcksfors AB
500 Rdr, 1873, Stockholm,
GA.4957, dek. kv.EF

Nr 41 **Utrop 450**
Uddeholms AB
5000 kr, 1928, Uddeholm,
GA.4966, vacker bild, mak. kv.VF

Nr 42 **Utrop 6 000**
Åminne Bolag
300 Rdr, 1859, Stockholm,
GA.5406, undert. Carl XV, storlek
22,5x35,5 cm. kv.EF

BRYGGERIER

Nr 43 **Utrop 800**
Bjersjö Bryggeri AB
500 kr, 1896, Bjersjö/
Cimbrishamn, GA.369, vacker
bild över bryggeriet, kv.EF

Nr 44 **Utrop 400**
Bränneri AB
500 kr, 1875, Stockholm, GA.540,
Huvudkontoret i Stockholm samt
filaler i landsorten. Bedrev kom-
missionnsaffärer för brännerierna
i riket, skötte inköp och försäljning.
kv.VF

Nr 45 **Utrop 600**
Bryggeri AB Dalpilen
500 kr, 1875, Borlänge, GA.522,
storlek 23x14 cm. kv.EF

Nr 46 **Utrop 500**
**H.E. Carlstens Porterbryggeri,
AB**
500 kr, 1903, Stockholm, GA.637,
storlek 24x31 cm. kv.EF

Nr 47 **Utrop 250**
Hernö Bryggeri AB
1000 kr, 1926, Hernö, GA.1715,
bild, storlek 16,5x24 cm. blankett,
kv.EF

Nr 48 **Utrop 500**
Kristinebergs Bryggeri AB
1000 kr, 1903, Växjö, GA.2314,
bild på fabriken, kv.EF

Nr 49 **Utrop 350**
Kristinehamns Sprit AB
50 kr, 1898, Kristinehamn,
GA.2315, bild, storlek 23x15 cm.
kv.EF

Nr 50 **Utrop 3 500**
Liljeholmens Winfabrik AB
200 Rdr, 1859, Stockholm,
GA.2489, kv.VF

Nr 51 **Utrop 500**
Luleå Bryggeri AB
500 kr, 1899, Luleå, GA.2551,
dek. kv.EF

Nr 52 **Utrop 400**
Stora Bryggeri AB
100 kr, 1890, Stockholm,
GA.(4222), dek. kv.EF

Nr 53 **Utrop 300**
Åmåls Bryggeri AB
100 kr, 1912, Åmål, GA.5414,
storlek 24x17 cm. kv.EF

Nr 54 **Utrop 450**
Ångbryggeri AB Dundret
100 kr, 1890, Gellivare, GA.5420,
dekorativ kv.EF

BRÄNSLE

Nr 55 **Utrop 500**
Wängs Kultorf AB
 100 Rdr Rmt, 1872, Stockholm, GA.5341, bild över karta, storlek 25,5x32 cm.
 Bolagets ändamål att vid ägorna till hemmanen Väng och Bohr i Lindes socken och Örebro län tillverka Kultorf. kv.EF.

EL, KRAF, VATTEN

Nr 56 **Utrop 300**
2 st. aktiebrev
Hemsjö Kraft AB
 300 kr, 1906, Stockholm, GA.1700
Nya Elektriska AB Volta
 1000 kr, 1922, Stockholm, GA.3117, dekorativa, kv.EF

FASTIGHET, BYGG

Nr 57 **Utrop 3 000**
Carl den Xllls Bro
 500 kr, 1911, Gevle, Ej i GA o SAF. handskriven. 23x29 cm. riss, kv.VF

Nr 58 **Utrop 2 500**
Carl den Xllls Bro
 500 kr, 1911, Gevle, GA.622, SAF.32, storlek 19x23 cm. svagt fläckig,
 Konung Karl XIII fick ge namnet åt en bro över Dalälven vid Älvkarlebyfallen som började byggas 1815. Detta var klart redan 1816 och den första överfarten gjordes 23 juni samma år. Ännu efter 175 år står den vackra träbron kvar som ett minnesmärke över dåtidens byggkonst. kv.VF.

Nr 59 **Utrop 500**
Hem på Landet
 1000 kr, 1911, Stockholm, GA.1698, vacker bild, mak. kv.EF

Nr 60 **Utrop 150**
Odd-Fellows Fastighets AB
 100 kr, 1915, Lysekil, GA.3219, kv.EF

Nr 61 **Utrop 5 000**
Ridhus af Sten
 1/72 del, 1824, Göteborg, GA.3635, SAF.36, bild på ryttare, storlek 21,5 x 32 cm.
 Ridhuset byggdes 1824 av delar från den tidigare rivna bastionen Gustavus Magnus vid Östra Larmgatan i Göteborg. Ridhuset var livligt använd både dagtid och kvällstid eftersom ridkonsten var ett inslag i den välsituerade ungdomens uppfostran. Även diverse cirkussällskap uppträdde i manegen som var i bruk under 50 år. Aktiebolaget bildades 1824 med 72 aktier. Ridhuset revs 1874 för att lämna plats åt gator och hus enligt den ny stadsplanen. kv.VF.

FÖRSÄKRING

Nr 62 **Utrop 250**
Försäkrings AB Globus
 500 kr, 1918, Stockholm, GA.1247, bild, kv.EF

Nr 63 **Utrop 450**
Återförsäkrings AB Widar
 200 Rdr Rmt, 1873, Stockholm, GA.5549, dek. kv.EF

GLAS, PORSLIN

Nr 64 **Utrop 300**
Gefle Porslinsfabriks AB
 100 kr, 1922, Gevle, Ej i GA. dekorativ, kv.EF

Nr 65 **Utrop 500**
Helsingorgs Glasbruks AB
 500 kr, 1873, Helsingborg, GA.1674, dek. storlek 24x32,5 cm. kv.EF

Nr 66 **Utrop 800**
Malmö Porslins Fabriks AB
 1000 kr, 1874, Malmö, GA.2652, storlek 25 x32,5 cm. kv.F

GRUV

Nr 67 **Utrop 2 000**
Bergsprängnings AB
 1000 Rdr Rmt, 1871, Stockholm, GA.307, dek. storlek 21x34 cm, utst. Alfred Nobel, patentbeskrivning på insidan, kv.EF

Nr 68 **Utrop 900**
Dalarnes Bergolje AB
 15 Rdr, 1869, Falun, GA.724, bild, kv.VF

Nr 69 **Utrop 800**
Färgelanda Malmfält
 100 kr, 1928, Göteborg, GA.1209, bild, storlek 24x35 cm. kv.EF

Nr 70 **Utrop 900**
Gellivare AB
 1800 kr, 1882, Stockholm, GA.1331, (på sv o engelska) dek. kv.EF

Nr 1 XIII 41.

Till utnämningen af Beskydderaren för Pakt-
 Utsöfn & Befordring — Ut. N. U. den XIII: Dec-
 beren, hos Hrn Peter Cronnes &
 meddelat S. O. S. O. Riksdagens Rätt, bekräftat
 hos Ut. N. U. S. O. och försändes i bekräftelse att
 under de nämnda Paktens Förhållanden af 18 Åren
 för 1818 innehåller, att Paktet vara delaktigt
 i rätten af den nämnda Summan till att ej
 den utdelning, som denna Pakt innehåller efter
 fasten är förlapp, sedan skuden först tillfäst
 hos kronan, och hos den Paktens Rättens utnämnde
 tillvarus förstå. Med alla utdelningar för denna
 S. O. S. O. till försäkring afvika, eftersom det ej är tillåtet
 i denna rätts, i beaktning till S. O. S. O. bekräftat
 af Paktet, i samt icke Regeringen eller Riksdagens
 fulla i Paktens rätts. Gifva d. 31 December 1818.
 Till Paktens Rättens i Hrn Peter Cronnes

J. Cronnes C. Sottie

Nr 57

Ut. N. U. den XIII: Dec-beren 1818
 Nr 57

Ut. den 13 Fästnings-Batterien Gustavus Magnus, i Göteborgs
 Stad, under den nämnda Riksdagen, som utnämnde Totten
 och öfver tillhördhet, äro S. O. S. O. Magnus —
 eller hos den näm-
 de, för denna Aktie En Sparvårdnad, för hvilken det är bekräftat
 att, till utnämning af denna Aktie, som utnämnde Totten
 och öfver tillhördhet, äro S. O. S. O. Magnus —
 eller hos den näm-
 de, för denna Aktie En Sparvårdnad, för hvilken det är bekräftat
 att, till utnämning af denna Aktie, som utnämnde Totten
 och öfver tillhördhet, äro S. O. S. O. Magnus —
 eller hos den näm-

H. Magnus, S. O. S. O. Magnus

Nr 61

EN AKTIE
HELSINGBORGES GLASBRUKS AKTIE-BOLAG

KRONOR 500 KRONOR

I denna Aktie bekräftas att den nämnda Aktien är utnämnd
 till utnämning af denna Aktie, som utnämnde Totten
 och öfver tillhördhet, äro S. O. S. O. Magnus —
 eller hos den näm-

Helsingborg den 31 Juli 1818
 För Aktieförbundet
 J. H. Magnus J. H. Magnus

Nr 65

AKTIE-BREF
Bergsprängnings-Aktieförbundet
 Riksdaler ETT TUSEN Riksdaler.
N:32.
 Hrn Alfred Nobel

bekräftas utnämning af denna Aktie, som utnämnde Totten
 och öfver tillhördhet, äro S. O. S. O. Magnus —
 eller hos den näm-

Helsingborg den 31 Juli 1818
 För Aktieförbundet
 J. H. Magnus J. H. Magnus

Nr 67

Johannisborgs Cobolt-Verks Actie.

N: 168, en fjerdedel's Actie.

Sedan Johannisborgs och Fredricsbergs förenade Cobolt-grufve Bolag enligt denna dag träffad öfverenskommelse beslutat, att såsom Delägare i Bolaget intaga af ² H. Hof. Kamreraren Ramströms afsvingar för deras i Wena Cobolt-fält i Hammars Socken af Örebro Län ägande Grufve-lotter och öfrige tillhörigheter, med ett antal af $\frac{10}{10}$ Actier utöfver det, hvaraf Bolaget förut bestått; Alltså och under ick tillaganda af hvad berörde Öfverenskommelse närmare innehåller och hvad, i enlighet med Bolags-Reglementet, vid blifvande Bolags-stämmor kan beslutas, tillföräkras Innehafvaren af detta Actie-bref,

Uledningselle Gustaf Ramström

att ifrån och med den 1^{sta} i denna månad tillgodonjuta enahanda rätt med hvardera af Bolagets öfrige Actie-ägare samt att utpåra inkomsten af denna Actie till det belopp som derä kan utfalla. Ägare de kan ätt till annan person detta Actie-bref öfverläta, med villkor, som i Bolags-Reglementets 5te §. bestämnes.

Stockholm den 8 Maj 1847.

På Johannisborgs Bolags vägnar.

Sakrofenoskiöld

d. Kvenhaupt

L. J. Wrede

Nr 78.

400

ACTIE-BREF
LOOS GRUFVE-BOLAG.

Herr *Richard Herman Frisk*.

Actie egare uti Loos Grufve-Bolag, tillerkännes härigenom fullt eganderätt till En Hundrade del uti detta Bolags alla tillhörigheter af Grufver, Jord, Verk och Byggnader, äfvensom af inventarier och effecter m m samt tillförsäkras em åtnjutande af de rättigheter och förmåner, som, med iakttagande af motsvarande skyldigheter, enligt inem Bolaget antagne eller antagande stadgar, honom i egenkap af Bolagsman för denna andel tillkomma.

Hudiksvall den 5 Augusti 1846.

På Loos Grufve-Bolags vägnar:

Julius Åberg

H. Lidén

Edvard Frisk

NE Enligt Bolags-reglerna får öfverlåtas eller försämas af Actie endast såvitt till Bolagets Directora åtnjutas af Bolaget, hvarjensdel tillkomna skall hafva följande alla, ännu icke vid försämsningen tillkommande Bolags räntor utbetalt.

Nr 71 Utrop 5 500
Johannisborgs Cobolt-Verks AB

10 aktier, 1847, Stockholm, GA.1993, Ej i SAF, storlek 22x35 cm.

Bergshauptmannen i Stora Kopparbergs bolag Gustaf Sebastian Tham (1797-1876) startade år 1825 Johannisborgs bolag för att driva Lerbäcks- och Johannisborgsgruvorna i Lerbäcks socken av Örebro län. Enligt en av Thams noggranna analyser ansågs den mest brytbara koboltmalmen finnas i Nya Galtgruvan, som hade ett djup på 60 meter. Mer än 500 arbetare uppges ha varit fast anställda i bolaget. Under de närmaste åren upplevde malmfältet sin korta historia. Redan 1827 hade resultatet försämrats betydligt. Anledningen var den försämrade konjunkturen på koboltmarknaden samtidigt som brytningskostnaderna med tilltagande djup blev högre. 1843 uppgick bolaget tillsammans med Frederiksbergsbolaget i Johannisborgs Cobolt-Verks Aktiebolag (se nr 73 i SAF). kv.VF.

Nr 72 Utrop 8 000
Klinkenbergs Grufve-Bolag

1/120 del 1839, Falun, GA.2181, SAF.65, storlek 27 x 42 cm, Klinkenbergs Grufve-Bolag var ett svenskt företag som idkade gruvdrift även i Norge. Aktiebolaget blev inregistrerat i Falun den 25 juni 1839 för gruvbrytning och verksanläggning i Särna socken i Sverige samt i en omkrets av 10 mil runt de norska sjöarna Femunden, Feragen och Aursunden. Från början var säkert kopparmalm den huvudsakliga produkten. Området ligger inte långt från Rörås, som i äldre tider hade en vägförbindelse med Falu koppargruva. På senare tid fanns 4 kromgruvor registrerade runt de norska

sjöarna varför man kan förmoda, att detta blev bolagets senare näring. kv.F-VF

Nr 73 Utrop 10 000
Loos Grufve-Bolag

1/100 del, 1846, Hudiksvall, GA.2536, Ej i SAF, storlek 23x36 cm. Ett blad med riss, kv.VF

Nr 74 Utrop 800
Louidoría Malakitkoppar Extractions AB

1000 kr, 1877, Askersund, GA.2541, bild, kv.VF

Nr 75 Utrop 100
Mellansvenska Malmfälten, AB

500 kr, 1918, Stockholm, GA.2741, kv.EF

Nr 76 Utrop 700
Mogruvve-Bolag

18??, Örebro, Ej i GA, dek. blankett, kv.EF
Ändamål att bearbeta jernmalmsgruvor i Nora Bergslag av Örebro län.

Nr 77 Utrop 300
Nasafjells AB

50 kr, 1890, Piteå, GA.2883, bild. storlek 25x17 cm, Nasafills Silfwerwärk

I början av 1600-talet upptäcktes silvermalm vid berget Nasafjäll nära den norska gränsen. Under stora vedermödor bedrevs sedan utvinning av silver och bly under åren 1635-59. För transporter till och från gruvorna anlätades samer och bönder samt knektar, kommanderande från Västerbottens regemente. Driften vid gruvan fick ett plötsligt slut då anläggningarna förstördes av danska soldater år 1659. Efter flera misslyckade försök kom driften åter igång först 1769. Landskamrerare Nils Bergström blev den drivande kraften, understödd av landshövdingen i Västerbottens län Magnus Adolph von Kothen (1704-1775). kv.EF

Nr 78 Utrop 23 000
Stenkols Grufvan Konung Gustaf IV Adolph

1805, Höganäs, GA.4055, SAF.24, bild, storlek 29x46 cm.

Redan under 1600-talet bröts stenkol vid Höganäs i norra Skåne. År 1796 upptäcktes nya fyndigheter men dåvarande ägaren Greve Erik Ruuth (1746-1820) hade på grund av sitt engagemang i kolbrytningen vid Boserup kommit på obestånd. Gruvorna med tillhörande privilegier såldes på auktion och inropades av handlaren K. Bagge från Göteborg som tillsammans med bl a Erik Ruuth och William Chalmers (1748-1811) år 1797 bildade Stenkols Grufvan IV Adolph. År 1805 fick aktieägarna bidra med ytterligare kapital till bolaget och aktiebrevens byttes mot nya. Vinjetten är en färglagd akvatintgravyr av M. R. Heland (1765-1814) som gör brevet till ett av de vackraste aktiebrevens i Sverige. kv.EF

Nr 79 Utrop 1 800
Sala Zink, AB

1000 kr, 1906, Sala, GA.3732, vacker bild på "gruvtomtar" utst/undert. Gustav de Laval, kv.EF

Nr 80 Utrop 200
Tunabergs Gruf AB

1000 kr, 1917, Näfvevarn, GA.4940, bild, kv.EF

Nr 72

Nr 78

Nr 79

Nr 81

HANDEL

Nr 81 **Utrop 200**
2 st. Carlberg & Dunkers AB
100 kr, 1916, Helsingborg,
GA.730, bild, kv.EF

Nr 82 **Utrop 300**
2 st. Aktibrev
Landtmännens Kolonialvaru
AB
500 kr, 1917, Gevle, GA.2425, bild
Nya Blå Hand Joseph Degen
AB
500 kr, 1899, Stockholm,
GA.3108, dek, kv.EF

JÄRNVÄG, SPÄRVÄG

Nr 83 **Utrop 300**
Dala-Helsinglands Jernvägs AB
100 kr, 1898, Bollnäs, GA.719,
dek. storlek 27,5x18, kv.EF

Nr 84 **Utrop 300**
Falkenbergs Jernvägs AB
1000 kr, 1902, Falkenberg ,
GA.994, bild, kv.VF

Nr 85 **Utrop 600**
Halsberg Motala
Mjölby Jernvägs AB
1000 Rdr Rmt, 1873, Motala,
GA.1609, dek. kv.VF

Nr 86 **Utrop 800**
Hernösand-Sollefteå Jernvägs
AB
200 kr, 1893, Hernösand,
GA.1716, storlek 14x36, vacker
kart bild, kv.EF

Nr 87 **Utrop 3 500**
Kroppa Jernvägs
o Sjö transport AB
1/100 del, 1855, Kroppa,
GA.2322, kartbild, storlek 29x45
cm. kv.VF

Nr 88 **Utrop 700**
Landskrona Eslöfs Jernvägs
AB
300 kr, 1923, Landskrona,
GA.2416, vacker bild av stationen,
kv.EF

Nr 89 **Utrop 900**
Linköping-Westerviks
Jernvägs AB
100 Rdr Rmt, 1874, Västervik,
GA.2511, bild, storlek 22,5x32,5
cm. fläckar, kv.EF

Nr 90 **Utrop 200**
Lysekils Jernvägs AB
100 kr, 1911, Lysekil, GA.2587,
kv.EF

Nr 91 **Utrop 200**
Lysekils Jernvägs AB
100 kr, 1911, Lysekil, GA.2587,
kv.EF

Nr 92 **Utrop 700**
Malmö-Ystads Jernvägs AB
100 kr, 1873, Ystad, GA.2668,
vackra vy bilder, (kallades greve
banan) kv.EF

Nr 93 **Utrop 700**
Malmö-Ystads Jernvägs AB
1000 kr, 1873, Ystad, GA.2669,
vackra vy bilder, (kallades greve
banan) kv.EF

Nr 94 **Utrop 800**
Mjölby-Hästholmens Jernvägs
AB
1000 kr, 1908, Mjölby, GA.2792,
bild, kv.EF

Nr 95 **Utrop 900**
Skåne-Smålands Jernvägs AB
100 kr, 1890, Malmö, GA.3942,
bild, storlek 23x36 cm. kv.EF

Nr 96 **Utrop 300**
Stockholm Södra Spårvägs AB
100 kr, 1901, Stockholm,
GA.4194, bild. kv.EF

Nr 97 **Utp 1 000**
Sundsvalls Jernvägs AB
100 kr, 1901, Sundsvall, GA.4319,
bild kv.VF

Nr 85

Nr 87

Nr 89

Nr 93

Nr 98 **Utrop 400**
Swedish & Norwegian Railway Company
20 Pund, 1888, London, GA.4616, storlek 18x26 cm. dek. kv.EF

Nr 99 **Utrop 4000**
2 st aktiebrev Kongl. Svenska Aktie-Bolaget för Jernväg mellan Köping och Hult
1876, London, storlek 24,5x38 cm. Sigill.

Bolaget fick sin oktroj för att anlägga och driva en järnväg mellan Köping och lastageplatsen Hult, belägen ca 10 km söder om Kristinehamn, den 13 november 1852. Bolagets preferensaktier (på £ 4) gav enligt stiftelsehandlingarna 7 procent ränta under en femårsperiod vilken ränta nedsattes enligt beslut av en allmän bolagsstämma den 25 juni 1856 i Göteborg, där bolaget var domicilerat, till 6 procent per annum. Järnvägen öppnades för allmän trafik den 1 oktober 1867. Under 1874 inkorporerades sträckan Arboga-Hult. Aktiemajoritet i bolaget förvärvades av Trafik-Aktiebolaget Grängesberg-Oxelösund under 1897, varefter bolaget rekonstruerades som Örebro-Köpings Jernvägs AB. Det av Notarius Publicus i London den 2 juli 1877 undertecknade dokumentet vitsordar vilka aktier som inte emitterats och därför makulerats, inalles 4.026 aktier. kv.VF

Nr 100 **Utrop 500**
Söderhamns Jernvägs AB
500 Rdr, 1858, Söderhamn, GA.4658, bild, kv.VF

Nr 101 **Utrop 800**
Westervik-Åtvidaberg-Bersbo-Jernv. AB
100 kr, 1879, Västervik, GA.5251, storlek 23x32, bild, kv.VF

Nr 102 **Utrop 700**
Väderstad-Skeninge-Bränninge Jernvägs AB
500 kr, 1916, Skeninge, GA.5163, bild, kv.EF

Nr 103 **Utrop 300**
Östra Centralbanans Jernvägs AB
100 kr, 1900, Linköping, GA.5635, bild, kv.EF

KEMI, LÄKEMEDEL, TVÄTT

Nr 104 **Utrop 1200**
Göteborgs Pudrett-Berednings AB
100 Rdr Rmt, 1864, Göteborg, GA.1559, storlek 23x34 cm. kv.VF

Nr 105 **Utrop 200**
A.P. Sjöbergs Kritbruks AB
1000 kr, 1913, Malmö, GA.3851, bild, kv.EF

LIVSMEDEL, TOBAK

Nr 106 **Utrop 200**
Kumla Ångqvarn AB
500 kr, 1895, Kumla, GA.2337, dek. kv.EF

NÖJE, TEATER, SPORT

Nr 107 **Utrop 1 000**
Biologiska Museet i Stockholm, AB
100 kr, 1893, Stockholm, GA.363, storlek 23,5x35 cm. bild, kv.EF

Nr 108 **Utrop 700**
Bönehuset i Skellefteå Stad
50 kr, 1874, Skellefteå, GA.602, kv.EF

Nr 109 **Utrop 700**
Göteborgs Trädgårdsförening
75 kr, 1918, Göteborg, Ej i GA. vacker bild, kv.VF

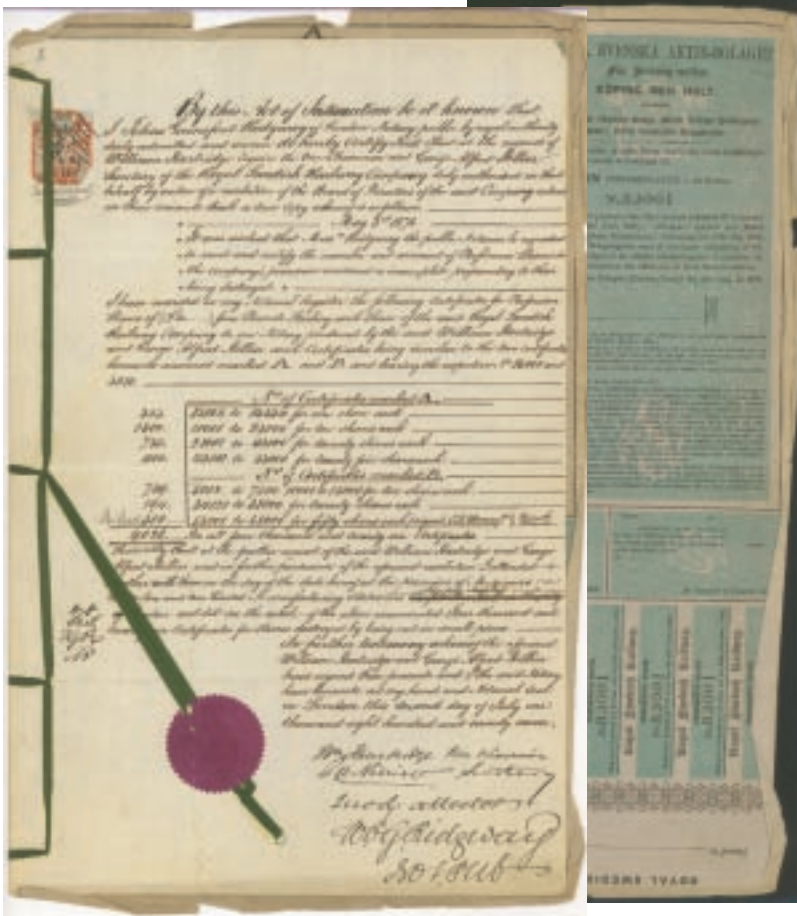
Nr 110 **Utrop 500**
Stora Teatern, AB
100 kr, 1917, Göteborg, GA.4227, vacker bild, kv.EF

Nr 111 **Utrop 250**
Vesternorrlands Läns Trädgårdsförening
100 kr, 1884, Hernösand, GA.5107, riss, kv.VF

SJÖFART, VARV, HAMN

Nr 112 **Utrop 7 000**
Bolaget för Ångbåtsfarten mellan Stockholm och Westerås
1/52 del, 1847, Stockholm, GA.426, SAF.86, bild, storlek 27x42 cm.

Om själva bolaget finns få uppgifter, medan däremot fartygen är mera kända. Ångfartyget "Gustaf Wasa" var byggt i Kalmar efter ritning av A.G. Carlsund, och maskinerna levererades av Motala Verkstad. "Westmanland" byggdes i Luleå 1838 efter ritning av J.G. von Sydow och maskinerna beställdes från Owens verkstad i Stockholm. "Yngwe Freij" blev färdig redan 1821. Dessa fartyg drevs dock av andra bolag fram till 1847. På aktiebrevets vinjett ser vi vinkande vänner på Riddarholmens kaj och ångbåten Gustaf Wasa på väg till Västerås. Till höger ser vi Eldkvarn, Serafimerlasarettet och Kungsholms kyrka. kv.VF

Nr 99

Nr 100

Nr 107

Nr 109

ACHTER = BILDER

Anschafwaren af denna Actie Affrens Brevet.

Johann J. A. Sjöstrand på Wason

har för En fyrahundrade Femtiendedel (52^{del}/del) deltagit i
Bolaget för Angfartygstrafiken emellan Stockholm och Westerås,
nu egande Angfartygen Gustaf Wasa, Westmanland

och Yngve Friis, i följd hvaraf invändningen tillkommer

En Fyrahundrade Femtiendel Två del

i så väl nämnde fästing med tillhörande inventarier af
hvarud beskaffenhet de vara på sin egen och Bolagets inköps
och öfriga tillhörigheter, samt de rättigheter och förtärlar, hvilka för
delegare bestämmas i Bolagets Regler, deraf ett tryckt Exemplar skall
hvarje Actie innehafvare vid påfordran tillhandahållas. Vörande
benämnde Actie innehafvare dömet förbunden att ställa sig till verk-
grann öfvergifva så väl förberäde Bolagsregler, som redan gällande
eller förberäde behörig ordning antagne Bolagsstämmes Beslut.

Stockholm den 3 Maji 1857.

Johann J. A. Sjöstrand på Wason

Swens. Meddelnings Casperus etc för detta artikel af aflymnade för åren 1847 till och med 1856.

FÖRENADE

Serien E.

N° 316.

DEN 16 SEPTEMBER
1854.

2 AKTIER.

R^{dt} 200

B^{tt}

Till äfverande af Götha Kanal. hos Sannskapsaren in 1810 tecknat sig för ett Kapital af Fyra Hundraende Riksdalrs Ransspällar, utgörande efter En Hundraende Riksdalrs Rantse för Ålön. Fyra Ålön hvilka 200 R^{dt} B^{tt} blifvit under ären 1810 till och med 1834 till fullt inbetalda, som härvidt intagas, hvarmandes Sannskapsaren att, i men af detta sät Ålön. Kapital, tillgodogåta den Substans och de ifråga förnämde, som Kongl. Maj^t Nådiga Privilegium för Götha Kanal. Bolag och de af Kongl. Maj^t Nådigt stadfästade Bolags-regler tillhörande Akties i allmänhet, ifrånsom hvarom förvisnings, att utöfver detta tecknade och till fullt inbetalda Ålön. Kapital af 200 R^{dt} B^{tt} ingen ytterligare insättning för hvarom äfverdras. Hvarjemed Sannskapsaren, som förvidligt fullgjordt den Extra insättning af 10 procent utaf Ålön. Kapitalet, hvilken, enligt Akties Ständers underdåniga skrifvelse till Kongl. Maj^t af den 4 Januarii 1850 skulle med en fjerdedel för hvarom af ären 1850, 1851, 1852 och 1853 utgöras, för att genom insättning i Riksgäldsk. Kontoret gifva säkerhet för Rik. valens fullbordan uten behof af ytterligare Stats. anslag, äger att vid utdelningen af Kanal. Bolagets behållna inkomst, årligen upbära En half (½) Procent af Aktie. Kapitalet utöfver utdelningen å de Aktier för hvilka denna Extra insätt. ännu icke blifvit fullgjordt, på så sätt, att denna halfta procent utgir med förvidrats rätt, och att hvar som ett år möjligen kunde brista, ersättes det följande, ifrånsom hvarom tillkommer alla de särskilda förnämde, som redan blifvit eller framvidlas hvarom blifva de Aktie. Sannskapsare tillhörande, hvilka denna Extra insättning fullgjordt. Stockholm den 1 Mars 1855.

På Götha Kanal Bolags vägnar.

[Signature]

Medlemmar af Aktien H^ög. Oldembury O^{ld}embury
H^ög. Oldembury O^{ld}embury
H^ög. Oldembury O^{ld}embury

[Signature]

Nr 113 Utrop 2 700
**Carlstads Hamn-
och Kanal-Bolag**
200 Rdr Banco, 1852, Karlstad, GA.632, bild, storlek 25x38 cm.
Som synes pryds aktien av ett vackert litografiskt arbete, en vy över dåtidens Karlstad där vi i dag kan känna igen inte bara domkyrkan utan också huset t v om den samt stenbron. kv.VF

Nr 114 Utrop 8 500
Götha-Kanal Bolag
200 Rdr Banco, 1833, Stockholm, GA.1572, Ej I SAF, bild, storlek 26x40 cm.
När den Östra och Västra delen sammanknöts 1832 invigde Karl XIV Johan Göta Kanals hela sträckning genom Sverige med stor pompa och ståt. Året efter gjordes en nyemission i bolaget och 1810 års aktier utbyttes mot nya av modernt litografiskt tryck. Papperet var av dålig kvalitet och aktien måste åter bytas 1888. Göta kanal ägs numera av Domänverket genom Kanalbolaget i Motala. Kanalen är en av världens vackraste turistleder, vilket omvittnas av resenärer från jordens alla hörn (se även nr.28 i SAF). kv.EF

Nr 115 Utrop 400
Götha-Kanal Bolag
1 000 Rdr Banco, 1833, (1888) Stockholm, GA.1573, bild, storlek 23x34 cm. kv.EF

Nr 116 Utrop 3 000
Hjo Hamnbyggnad
50 Rdr, 1855, Hjo, GA.1756, bild, storlek 22x35 cm. mak. Hålslag, kv.VF

Nr 117 Utrop 800
Hornborga Sjösenknings AB
187?, Stora Bjurum, GA.1775, bild, blankett, kv.EF

Nr 118 Utrop 3 500
Kinda Kanal Verks Bolag
10 Rdr, 1802, Linköping, GA.2160, SAF.20, storlek 21x36 cm, lagad.

Planer fanns redan under 1500- och 1600-talet på att anlägga en vattenväg mellan Östergötland och Småland, men det var först på 1750-talet som staden Linköpings behov av ved och virke gjorde att ett bolag bildades för att bygga en vattentransportled mellan sjöarna Åsunden och Stora Rengen ca 10 km söder om staden. Kanalbygget skulle också medge en nivånsänkning av några mindre sjöar för att öka den odlingsbara marken. Slussbyggen påbörjades men arbetet avstannade långt innan farleden färdigställdes. Arbetet återupptogs på 1850-talet och kanalen öppnades 1871. Kinda Kanal hade sin sträckning från Linköping till Horn, sammanlagt 80 kilometer vattenväg. kv.F.

Nr 119 Utrop 1 200
Luleå Ångbåts AB
250 kr, 1885, Luleå, GA.2556, bild, storlek 23,5x33 cm. kv.EF

Nr 120 Utrop 5 500
Prins Gustafs Bro Bolag
62 Rdr 50 Öre, 1829, Stockholm, GA.3373, SAF.46, storlek 23,5x36 cm.

Till kommunikationsföretagen hör Prins Gustafs Bro Bolag med aktier på 1/284-del i bolaget motsvarande 62,50 riksdaler riksmünt. Bolaget som hade till ändamål att bygga och underhålla Flottsunds bro nära Uppsala, hade regler från den 12 december 1829 men aktiebrevet kan vara från senare datum. J.M. Schram, som under-tecknat brevet, var född 1813 och blev borgmästare i Uppsala län 1830-1862. Efter borttagande av de många milstolparna med den

avsatte Gustav IV Adolfs namnchiffer uppsatte han nya med sin egna initialer RvK, vilket folkhummorn uttydde, res varsamt kanalje. kv.VF.

Nr 121 Utrop 500
3 st. Rederi AB Transatlantic
500 Kr, 1918, 1000 kr, 1917, 500 kr 1923, Göteborg, GA.3567, bild, kv.EF

Nr 122 Utrop 4 500
Strömsholms Nya Canal Bolag
400 Rdr, 1847, Strömsholm, GA.4266, SAF.79, bild, storlek 24x38,5 cm.

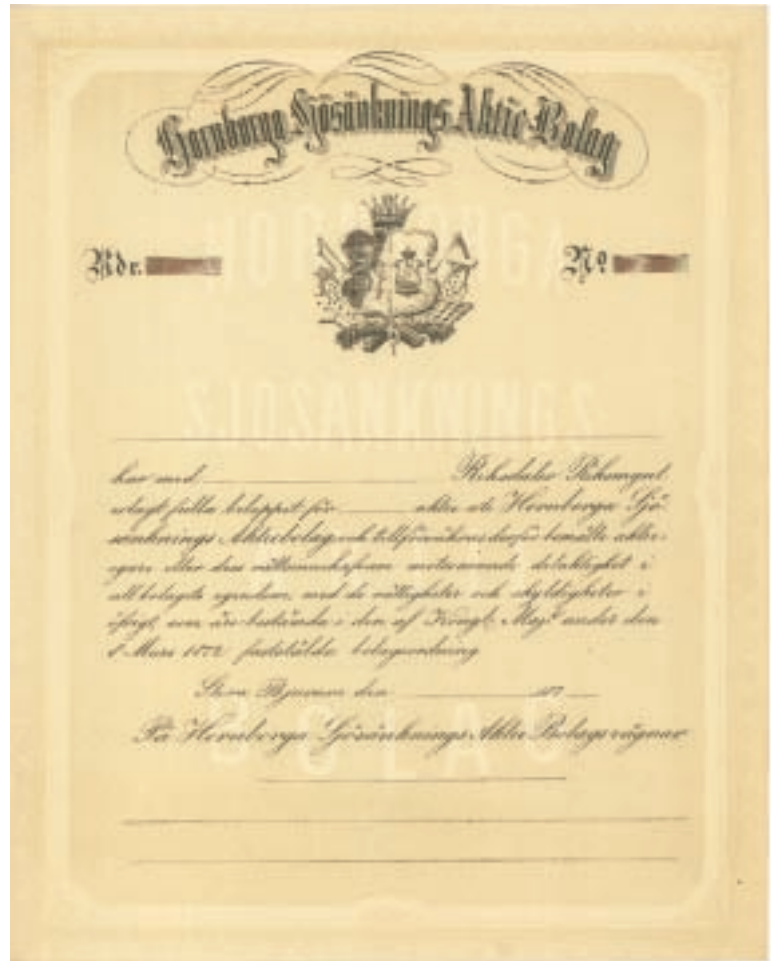
Strömsholms kanal byggdes mellan åren 1842-1860 i regi av Strömsholms Nya Canal-Bolag som bildades 1842. Behovet av kapital till det omfattande bygget krävde ytterligare en emission 1847. Aktiebrevets utseende blev identiskt med en av varianterna till 1842 års brev. Aktien gällande långt in på 1980-talet fast den egentliga nyttotrafiken på kanalen upphörde redan 1945. Strömsholms kanal och dess historia finns att beskåda på Kanalmuseet i Hallstahammar. kv. F-VF

Nr 123 Utrop 500
2 st. Aktiebrev
Rederi AB Orvar
100 kr, 1952, Helsingborg, GA.3520

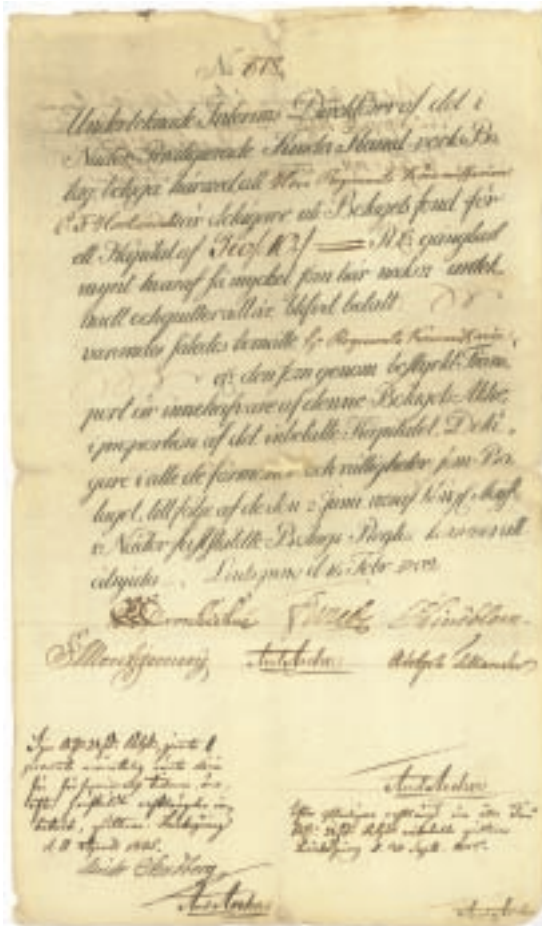
Stockholms Transport
Bogserings AB
100 kr, 1918, Stockholm, GA.4205, bild, kv.VF

Nr 116

Nr 117

Nr 118

Nr 119

ACTIE-BREF

å

N^o.

uti

Prins Gustafs Pro Polag.

Innehafaren af detta, med ett belopp af Sextiotvå Riksdaler 50 öre Riksmunt, tillfulla inbetalda och quitterade Actiebref, tillkommer i följe häraf, såsom Actieägare en Två Hundra Åttiofyra del uti Bolagets alla tillhörigheter, med de rättigheter och skyldigheter, som Bolags-Reglorna af den 12 December 1829 redan stadga eller hvar framdeles genom Bolagetsänämnesbeslut kan komma att stadgas.

Med detta Actiebref följa Utdelnings-Coupons för Tio år, hvar efter, emot Actiebrefvets förmanande nya Coupons erhållas.

På Bolagets vägnar

[Handwritten signatures]

119

257

ACTA STRÖMSHOLMS NYA CANAL-BOLAG.

For tillvägbringande af en förbättrad Canal-jakt emellan
Sjön Barken i Nera Köpparboys Län och Sjön Mälaren har
Län Majoren G. G. Lönnhansén

utöfver Strömsholms Nya Canal-Bolag deltagit med ett kapital af
Fyrtio Hundra Riksdaler Banco, motsvarande En Actie, samt
detta kapital, Rik 100 Banco, fullt inbetalt. Och kommer således, Län
Majoren G. G. Lönnhansén
eller den som, efter öfverlämnande af detta Actiebrev, deraf är innehafvare, att i men-
af nämnde Actiecapital, tillgodogjuta den inkomst och de öfrige förmåner,
som K. M. Maj: den 28. April 1842 för Strömsholms Nya Canal-
Bolag utfärdade Nådiga Privilegium och de af K. M. Maj: samma
dag Nådigt stadfästade Bolagsregler tillhör ännu. Actie-egarne i näm-
de Bolag. Stockholm den 1. Februari 1847

På Strömsholms Nya Canal-Bolags vägnar.

G. G. Lönnhansén
Carl Nyquist *Anders Jönsson*
Carl Lagerman

Nr 124 **Utrop 200**
Sölvesborgs Varvs- och Rederi AB
100 kr, 1918, Sölvesborg, GA.4709, bild, kv.EF

Nr 125 **Utrop 400**
2 st. aktiebrev
Strömstads Mek. Verkstad, AB
200 kr, 1917, Strömstad, GA.4280, bild
Svenska Handels-och Sjöfarts Kompaniet, AB
1250 kr, 1917, Stockholm, GA.4448, dek. kv.EF

Nr 126 **Utrop 400**
2 st. aktiebrev
Svenska Varvs- & Rederi AB
250 kr, 1917, Stockholm, GA.4581, bild
Transmarina Kompaniet AB
1000 kr, 1918, Stockholm, GA.4882, bild. kv.VF-EF

Nr 127 **Utrop 200**
Vaxholms Skeppsvarv och Motorverkstäder, AB
100 kr, 1917, Stockholm, GA.5086, bild. kv.EF

Nr 128 **Utrop 300**
2 st. aktiebrev
Rederi AB Transatlantic
1000 Kr, 1919, Göteborg, GA.3567
Vaxholms Skeppsvarv och Motorverkstäder, AB
100 kr, 1917, Stockholm, GA.5086, bild. kv.EF

Nr 129 **Utrop 300**
2 st. aktiebrev
Wäst kustens Intresse AB
100 Kr, 1918, Lysekil, Ej i GA.
Vaxholms Skeppsvarv och Motorverkstäder, AB
100 kr, 1917, Stockholm, GA.5086, bild. kv.EF

Nr 130 **Utrop 400**
2 st. aktiebrev
Wäst kustens Intresse AB
100 Kr, 1918, Lysekil, Ej i GA.
Wäst kustens Motorfabrik, AB
100 kr, 1908, Lysekil, GA.5184, storlek 29x15 cm. kv.EF

Nr 131 **Utrop 3 500**
Ångfartyget Gripen
100 Rdr, 1835, Nyköping, GA.5455, Ej i SAF, bild, storlek 24x39 cm. kv.F

Nr 132 **Utrop 1 000**
Ångfartygs Bolaget Trafik
100 Rdr, 1873, Stockholm, GA.5531, bild, kv.F

SKOLA, UNDERVISNING

Nr 133 **Utrop 4 500**
Schola Hillska Upfostrings Metoden
500 Rdr Banco, 1829, Stockholm, GA.3802, SAF.45, storlek 23x37 cm, lagad,
År 1830 upprättades en internat-skola för gossar efter förebild från den engelska skolmannen och postverkets reformator Rowland Hill (1795-1879). Anstalten drevs som ett aktiebolag vars angelägenheter ombesörjdes av en direktion på tolv personer. Skolan var avsedd för pojkar från tidigaste skolåldern fram till eventuella universitetsstudier. Inom skolan rådde ett långt utsträckt självstyre och disciplinen upprätthölls

av pojkarna själva. Skolan var belägen vid Barnängen i Katarina församling i Stockholm. Verksamheten pågick från 1830 till 1846. Egendomen köptes 1846 av publicisten och riksdagsmannen Lars Johan Hierta (1801-1872) som där bedrev sidentillverkning under ett 20-tal år. Nytt aktiebrev utkom redan 1830. kv.VF

STEN-, KALK-, TEGELBRUK

Nr 134 **Utrop 350**
2 st. Aktiebrev
Brattefors Tegelbruk, AB
1000 kr, 1898, Göteborg, GA.494, bild
Internationela Nitrammon, AB
500 kr, 1907, Stockholm, GA.1933, dek. kv.EF

TELEFON, TELEGRAM

Nr 135 **Utrop 150**
Svensk-Dansk-Ryska Telefon AB
360 kr, 1910, Stockholm, GA.4364, bild, kv.EF

Nr 136 **Utrop 150**
Svensk-Dansk-Ryska Telefon AB
360 kr, 1901, Stockholm, GA.4361, bild, kv.EF

TEXTIL, LÅDER, SKOR

Nr 137 **Utrop 2 000**
Gefle Manufaktur AB
1000 Rdr, 1849, Gävle, GA.1302, Ej i SAF, storlek 28x44, bild, mak. hålslag, kv.VF

Nr 138 **Utrop 300**
Malmö Yllefabriks AB
4500 kr, 1933, Malmö, GA.2663, storlek 23,5x37,5 cm, bild, mak. kv.EF

N:o 57.

$\frac{1}{2}$ Aktie i Ångfartyget

Gripens

Rd. 260 Banko-Sedlar

Innehafvaren häraf har för En Half Aktie tecknat sig till deltagande uti Ett Bolag för ett Ångfartyg med Machinerie af 30 Hästars kraft, som är ämndt att nästa år göra resor emellan Nyköping och Stockholm och nu bygges, genom åtagande af Hr. Bruks-Patron Th. Fredr. Morsing, efter öfverlämnad ritning för en summa i ett för allt af Tjugosjut Tusende (27000) Riksdaler Bankosedlar, fördelad i Fentiofyra Aktier à Fem Hundrade Riksdaler Bo hvardera, hvarå Tjugo procent, med 50 Riksdaler Bo vid emottagandet af detta Aktie-Bref blifvit inbetalte.

Börandes återstoden af Aktie-Kapitalet erläggas på de terminer, som af Bolaget på Sammankomsten den 9-dennes blifvit bestämde, neml. den 1 nästkommande September 20 procent, den 1 December innevarande år 20 procent, den 1 Februari nästa år 20 procent och återstoden, 20 procent, då Fartyget är till alla delar färdigt och afsynadt.

Hvaremot Innehafvaren försäkras om tillgodonjutandet af alla förmåner och inkomster, hvilka, enligt fastställda Bolags-Reglor, tillkomma Aktieägare.

Försummad inbetalning medför det äfventyr, Bolags-Reglorne i detta afseende bestämna.

Vid alla ytterligare Inbetalningar och framdeles skeende Utdelningar bör detta Aktiebref uppvisas och påtecknas.

Nyköping den 22 Juni 1835.

Protick

*Per Andersson
Hendrickson*

*Pehr Löfvenius
G. Bernhardt*

Nr 133

Till deltagande uti det Bolag, som bildat sig för att inrätta en Skola
efter Hilliska uppfostrings methoden, har Hans Excellens Prof. J. W. Jönsson
tecknat sig för en Summa af Riksdaler Femhundra
Banco Transport Sedlar, i hvilken Summa, utgöran-
de En Actie, vid detta Actiebrefs emottagande äro betulda
För procent med Förtio Riksdaler. Benämnde Actie-Ågare warden sål-
des härigenom försäkrad om deltagighet i förnämnde Bolag, med de wilkor och
vättigheter, som de under den 9de i denna månad antagne Bolagsregler stadga, -
och gäller Actiebrevet ej i annans hand, innan Transport deraf blifvit, genom
paskrift af Bolagets Directora godkänd. Börande för öfrigt quittanceer för
gitteligare inbetalningar i Actiebrevet tecknas, och detsamma jämwäl upvisas till
paskrift, vid utdelningar.

Sto. Holm den 15. Maj 1839.

På Bolagets vägnar:

Sibae.

D. Eriksson,

Just. Lm

David Frölich,

Arkivarier

Just. Lm

J. G. Micherl

Er. Stockholms

H. Ternström

Jabl. Wreda

S. Ternström

Nr 139 **Utrop 1 800**
Norrköpings Bomulls Väfveri
2000 Rdr Rmt, 1860, Norrköping,
GA.3028, storlek 23x36, bild,
mak, kv.VF

TRANSPORT, FORDON

Nr 140 **Utrop 200**
Landskrona Omnibus AB
25 kr, 1902, Landskrona,
GA.2400, dek. kv.EF

Nr 141 **Utrop 2000**
Norra Omnibus-Bolaget i
Stockholm
10 Rdr, 1853, Stockholm,
GA.3004, storlek 24x20 cm. riss,
kv.F

TRYCKERI, TIDNING, FÖRLAG, PAPPER

Nr 142 **Utrop 1 500**
Fotolitografiska AB i Stockholm
100 Rdr, 1867, Stockholm,
GA.1171, dek. storlek 21x35 cm,
kv.EF

Nr 143 **Utrop 400**
4 st. Lysekils Nya Tryckeri AB
250 kr, 1936, 2 st 1943, 1944, Ly-
sekil, Ej i GA. storlek 29x55 cm,
kv.EF

TRÄVARU, SKOG, MÖBLER

Nr 144 **Utrop 700**
Fagerviks Trävaru AB
5000 kr, 1893, Fagervik, GA.989,
bild, kv.EF

Nr 145 **Utrop 1 000**
Främmestads Fabriks AB
500 kr, 1875, Främmestad,
GA.1196, bild, undert. F.PH.
Hierta, kv.EF

Nr 146 **Utrop 700**
Marma Sågverks AB
2 500 Rdr, 1865, Söderhamn,
GA.4245, dek, storlek 22x32,
mak. kv.EF

Nr 147 **Utrop 1 200**
Saltviks Nya AB
500 kr, 1880, Sundsvall, GA.3749,
bild, storlek 24,5x37 cm. kv.EF

Nr 148 **Utrop 500**
Strengnäs TändsticksFabriks AB
100 kr, 1874, Strengnäs,
GA.4245, dek, storlek 23x37,
fläck, kv.VF

Nr 149 **Utrop 200**
2 st. aktiebrev
Ytterstfors-Munksund, AB
100 kr, 1916, Stockholm,
GA.5374, bild
Ekmans Brädgårdar, AB
125 kr, 1922, Stockholm, GA.806,
dek. kv.VF

VERKSTAD, INDUSTRI

Nr 150 **Utrop 1 000**
Atlas, AB
200 Rdr Rmt, 1873, Stockholm,
GA.164, bild, undert. A.O. Wall-
enberg, kv.EF

Nr 151 **Utrop 700**
Jerla Garfveri AB
500 Rdr Rmt, 1873, Stockholm,
GA.1967, dek. kv.EF

Nr 152 **Utrop 200**
Numa Petersons Handel-
och FabriksAB
1000 kr, 1894, Stockholm,
GA.3079, bild. kv.EF

Nr 153 **Utrop 1 000**
Nyhammars Jernverks AB
5000 kr, 1875, Nyhammar, Ej i
GA, storlek 26x37, dek, kv.EF

Nr 154 **Utrop 6 000**
Nyköpings Bruks
och- Factori Bolag AB
1000 Rdr Banco, 1840, Stock-
holm, GA.3178, SAF.66, dek. stor-
lek 22x36,5 cm.
Bolaget bildades 1839 för att be-
driva järn- och mässingsbruk,
mekaniska verkstäder, kvarnar

och skeppsbygge vid Nyköpings
ström. Aktiebolagets stora ambi-
tioner kom dock på skam och re-
dan 1844 var konkursen ett fak-
tum. Tillgångar inropades på auk-
tionen 1845 av Bruksegarens Hy-
poteckskassa. Bruket har senare
sålts och ägts av flera bolag bl.a.
Högbo Bruks AB, Motala Meka-
niska Verkstad och senare Nord-
iska Kompaniets Verkstäder.
kv.EF.

Nr 155 **Utrop 300**
Trelleborgs Gummifabriks AB
100 kr, 1969, Trelleborg,
GA.(4888), mak. Kv.EF

Nr 156 **Utrop 400**
3 st. Aktiebrev
Forsbacka Jernverks AB
1000 kr, 1908, Forsbacka,
GA.1153, storlek 20x15 cm.
2 x Nordiska Kullager AB
1000 kr, 1919, Göteborg,
GA.2957, dek. kv.VF

Nr 157 **Utrop 500**
2 st. aktiebrev
Kockums Jernverks AB
5000 kr, 1917, Malmö, GA.2216
Metallfabriken AB C.C.
Sporrong & Co.
500 kr, 1963, Stockholm,
GA.2772, bild, mak. kv.EF

Nr 158 **Utrop 500**
2 st. aktiebrev Laval Zink, AB
1000 kr, 1908, Stockholm,
GA.2437, dek. utst. Gustaf de
Laval.
Sandvikens Jernverks AB
100 kr, 1961, Sandviken,
GA.3772, bild, mak. kv.EF

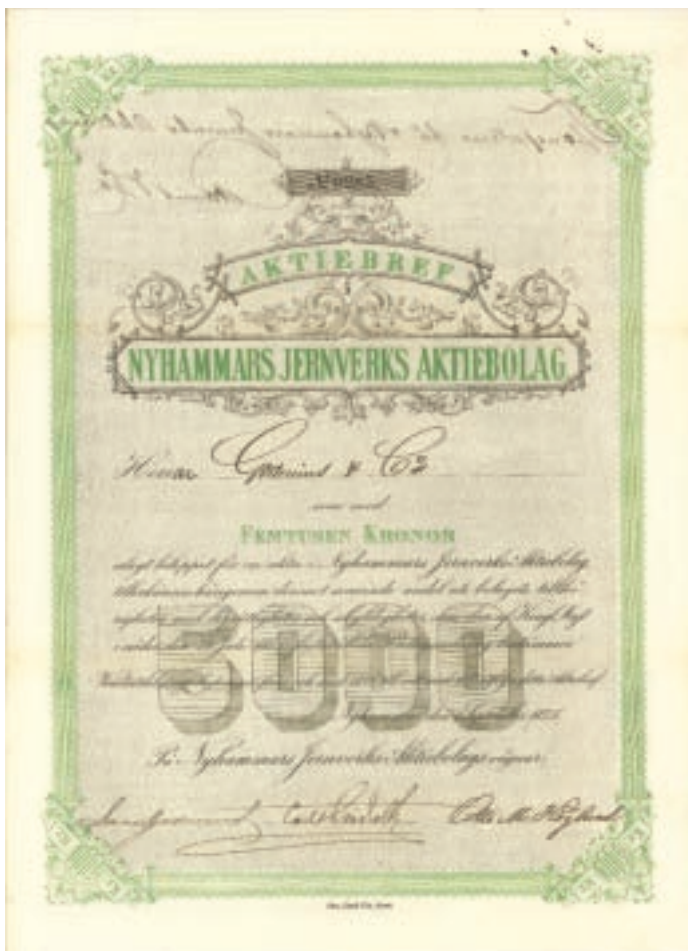
Nr 159 **Utrop 400**
2 st. aktiebrev
Oxelösunds Järnverks AB
100 kr, 1920, Oxelösund,
GA.3290, dek. mak.
Nya Luth & Roséns Elektriska AB
100, 1920, Stockholm, GA.3129,
dek. kv.EF

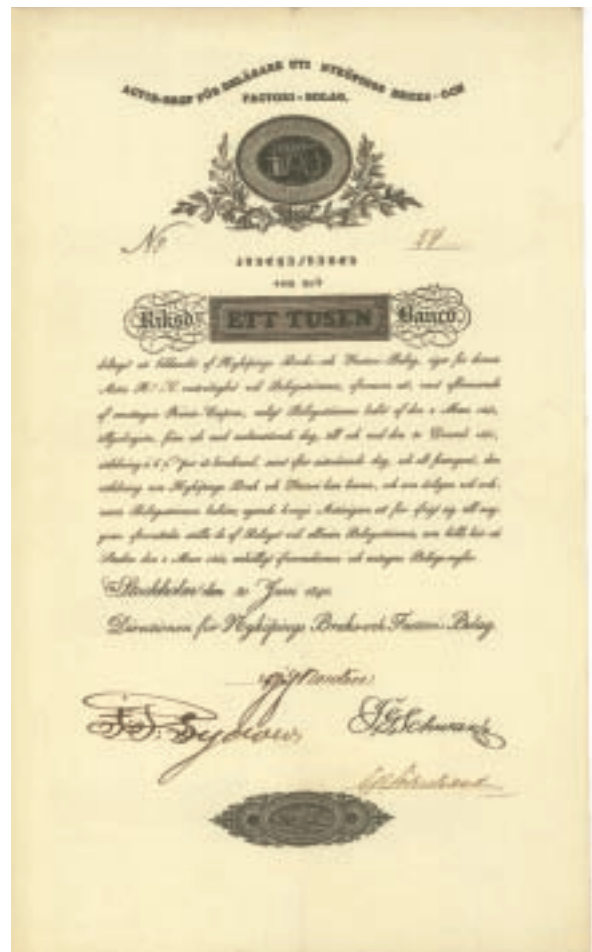
Nr 137

Nr 139

Nr 153

Nr 154

Nr 160 **Utrop 300**
2 st. aktiebrev
Streiffert & Höegh, AB
500 kr, 1907, Malmö, GA.4247,
storlek 27 x16, dek.
Stockholms Enskilda Bank AB
100 kr, 1946, Stockholm,
GA.4104, bild. kv.EF

Nr 161 **Utrop 200**
2 st. Aktiebrev
Wäst kustens Intresse AB
100 kr, 1918, Lysekil, Ej i GA. kv.EF

UTLÄNDSKA BREV

FINLAND

Nr 162 **Utrop 200**
Granit, AB
500 fmk, 1947, Helsingfors, bild,
mak. Kv.EF

Nr 163 **Utrop 300**
Olympiska Premieobligation
200 fmk, 1938, Helsingfors, bild.
Storlek 18x25 cm. kv.EF

Nr 164 **Utrop 150**
Rederi AB Aura
250 fmk, 1913, Åbo, bild. storlek
21x14 cm. kv.EF

DANMARK

Nr 165 **Utrop 300**
The Mortgage Bank and Finan-
cial Administration Agency of
The Kingdom of Denmark obli-
gation
1000 dollar, 1968, bild, storlek
25x34 cm. mak. kv.EF

BELGIEN

Nr 166 **Utrop 200**
Tramways et Entreprises
Electriques de la Banlieue de St
Petersbourg
100 Fr, bild, storlek 51x37 cm med
kuponger, kv.EF

FRANKRIKE

Nr 167 **Utrop 200**
Société Anonyme des Cargos
Français

1919, Paris, bild, storlek 44x34 cm
med kuponger, kv.EF

Nr 168 **Utrop 300**
Société des Téléphones Erics-
son
500 Fr, 1911, Paris, bild, storlek
43x32 cm med kuponger, mak.
kv.EF

HOLLAND

Nr 169 **Utrop**
Wy Gustavus Adolphus, door
Gods Genade, Koning van
Zweedden, der Gothen en
Weden, &c. &c. &c. Erf-Heer van
Deenmarken en Noorwegen,
Hertog van Schleeswyk,
Holften, &c &c
1000 gulden, 1797, Amsterdam
storlek 26 x 40 cm. kv.VF

KINA

Nr 170 **Utrop 200**
Gouvernement de la Republique
Chinoise, 8 % Or 1923 Chemin de
fer Lung Tsing U Hai
Obligation, 1923, Bryssel, dek.,
storlek 58x27, kv.VF

RYSSLAND

Nr 171 **Utrop 200**
2 st. Ryska Obligationer
1916, 1924, dek. kv.VF

SYD OCH NORD AMERIKA

Nr 172 **Utrop 200**
Banco Territorial de Cuba
100 shares, 1911, Havana, bild,
storlek 32 x 42 cm ink. kuponger,
kv.VF

Nr 173 **Utrop 200**
Compania Minera Unificade del
Cerro de Potosia
100 shares, 1933, Buenos Aires,
dek. storlek 40 x 34 cm ink. ku-
ponger, kv.VF

Nr 174 **Utrop 200**
Missouri, Kansas and Texas
Railway Company
10 dollar, 1885, bild, mak. kv.VF

Nr 175 **Utrop 200**
Kreuger & Toll, AB Debenture
1000 dollar, 1929, bild, storlek 25
x 37 cm. kv.VF

Nr 176 **Utrop 100**
2 st. Debenture
Kreuger & Toll, AB
100 dollar, 1931, bild,
1000 dollar, 1936, mak. kv.VF

Nr 177 **Utrop 100**
2 st. Brev
Debenture Kreuger & Toll, AB
40 dollar, 1932, bild,
Certificate
(Stock Purchase Warrant) 1929,
kv.VF

TYSKLAND

Nr 178 **Utrop 100**
Anleihe des Deutschen Reichs
200 mark, 1894, Berlin, bild, kv.VF

ÖVRIGA UTLÄNDSKA POSTER

Nr 179 **Utrop 100**
3 st. brev: New Rietfontein
Estate Gold Mines
5 pund, 1895, London, dek.
Österreichische Gesellschaft
vom rothen Kreuze
1882, Wien, bild,
Krönigin Elisabeth Sanatorium
Los-Angeihe
1882, Budapest, bild, kv.F-VF

Nr 180 **Utrop 200**
3 st Brev
Rysk Obligation
1898, storlek 312 x41 cm, dek.
Royaume de Yougoslavie
1931, Belgrad, dek. storlek 31 x
33 cm.
Kreuger & Toll Company
Debenture 1000 dollar, 1986
New York kv.VF